

**CONSILIUL CONCURENȚEI
СОВЕТ ПО КОНКУРЕНЦИИ
COMPETITION COUNCIL**

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, astr. Alecu Russo 1
E-mail: office@competition.md, www.competition.md

Nr. ASER-01/303-1893 din "26 "decembrie 2022

*Domnului Igor GROSU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova*

Stimate domnule Președinte,

Prin prezenta, Consiliul Concurenței, în conformitate cu art. 21 alin. (3) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Vă prezintă Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2021, aprobat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-71 din 19.12.2022.

Anexă: 1. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-71 din 19.12.2022;
2. Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2021

Cu respect,

Alexei GHERȚESCU
Președinte

Digitally signed by Gherțescu Alexei
Date: 2022.12.26 14:23:34 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex: Olesia LUNGU
Tel. 076060183

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	3187
27	12
Ora	2022

** In format electronic*

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, str. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 19 decembrie 2022

Nr.ASER-71

Plenul Consiliului Concurenței, acționând în temeiul art. 41 alin.(1) lit. s) al Legii concurenței nr. 183/2012, art. 21 alin. (3) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Hotărârii Parlamentului nr.331/2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței și Hotărârii Parlamentului nr. 33/2022 privind numirea în funcție a unui membru și președinte a Plenului Consiliului Concurenței,

DECIDE:

1. Se aprobă Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2021 (se anexează) și se prezintă Parlamentului și Guvernului.
2. Prezenta Decizie și Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2021 se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se plasează pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței.

Alexei GHERȚESCU
Președinte

CONSILIUL CONCURENȚEI

**RAPORTUL
PRIVIND AJUTOARELE DE STAT
ACORDATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA
PENTRU ANUL 2021**

**CHIȘINĂU
2022**

CUPRINS

Abrevieri și acronime	3
Introducere	4
Sinteză	7
Capitolul I. Situația social-economică a Republicii Moldova	10
Capitolul II. Analiza ajutorului de stat raportat	13
2.1.Caracterizare generală	13
2.2.Alinierea schemelor de ajutor de stat existente	20
2.3.Modalitățile de acordare a ajutorului de stat	26
2.4.Formele de acordare a ajutorului de stat	29
2.5.Obiectiv de acordare a ajutorului de stat	36
2.6.Furnizorii ajutorului de stat	49
Capitolul III. Măsuri de sprijin cu impact anticoncurențial nesemnificativ	52
3.1.Ajutorul de minimis	52
3.2.Măsurile de sprijin acordate pentru prestarea serviciilor de interes economic general	62
3.3. Măsurile de sprijin acordate în contextul pandemiei COVID-19	75
Capitolul IV. Monitorizarea ajutoarelor de stat autorizate	79
Capitolul V. Implementarea Sistemului informațional automatizat "Registrul ajutoarelor de stat"	90
Direcții de perfecționare a politicii concurențiale în domeniul ajutorului de stat	92
Anexa nr. 1. Anexă tehnică	93
Anexa nr. 2. Lista actelor juridice în baza cărora au fost acordate ajutoarele de stat raportate în baza cadrului general pentru anul 2021	96
Anexa nr. 3. Valoarea ajutorului de stat raportat pe obiective și forme de acordare	101
Anexa nr. 4. Valoarea ajutorului de stat raportat pe forme de acordare și pe furnizori	103

ABREVIERI ȘI ACRONIME

Acord de Asociere	Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014 (publicat în Monitorul Oficial nr. 185-199 din 18.07.2014)
AIPA	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
Anul de raportare	Perioada 01.01.2021-31.12.2021
APC	Autorități ale administrației publice centrale
APL	Autorități ale administrației publice locale
Banca Mondială	Grupul Băncii Mondiale
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM	Banca Națională a Moldovei
BNS	Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova
ÎMM	Întreprinderi mici și mijlocii
Legea cu privire la ajutorul de stat	Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat (publicat în Monitorul Oficial nr. 166-169a din 16.08.2012)
MO	Monitorul Oficial al Republicii Moldova
ODIMM	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderi Mici și Mijlocii
p.p.	Puncte procentuale
PI	Parc industrial
PIB	Produsul Intern Brut
SIEG	Servicii de interes economic general
SIRASM	Sistemul informațional automatizat “Registrul ajutoarelor de stat”, elaborat în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.378/2014 pentru aprobarea Conceptului sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” (publicat în Monitorul Oficial nr. 142-146 din 03.06.2014)
UE	Uniunea Europeană
VAB	Valoarea adăugată brută

INTRODUCERE

Monitorizarea ajutorului de stat reprezintă unul din pilonii cheie în asigurarea unui mediu concurențial loial și a condițiilor de concurență echitabile dintre întreprinderi.

Ajutorul de stat este un avantaj acordat sub orice formă, conferit în mod selectiv întreprinderilor de către autoritățile publice. O întreprindere care primește măsură de sprijin din partea statului obține un avantaj economic competitiv față de ceilalți jucători de pe piață. Intervenția statului în economie este justificată în situațiile în care aceasta contribuie la creșterea eficienței pieței și/sau reducerea inechității sociale sau regionale.

Referitor la ajutoarele de stat acordate în anul 2021, Consiliul Concurenței a fost informat de către 325 de furnizori. Informația a fost prezentată de către APC, instituțiile subordonate acestora și de către APL nivelul I și II.

Prezentul raport, fiind al IX-lea raport din domeniu de la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, reprezintă un instrument statistic destinat asigurării transparenței în materie de ajutor de stat, oferind astfel informație relevantă APC și APL pentru elaborarea politicilor în diverse domenii ale economiei naționale și luarea deciziilor privind direcționarea eficientă a resurselor publice disponibile. De asemenea, acesta poate constitui o bază informațională pentru diverse cercetări științifice.

Raportul conține analiza, atât a ajutoarelor existente care au continuat a fi acordate în anul de raportare, cât și a ajutoarelor noi, ajutoarelor de minimis, măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG și a ajutoarelor oferite în contextul pandemiei COVID-19.

Cuprinde o analiză a valorii, structurii și a tendințelor înregistrate pe parcursul ultimilor 3 ani în acordarea ajutoarelor de stat, ajutoarelor de minimis, măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea SIEG, a ajutoarelor oferite în contextul pandemiei COVID-19, principalelor constatări efectuate în cadrul monitorizării ajutoarelor de stat autorizate, precum și reflectă implementarea SIRASM. Concomitent, prezentul raport conține informații privind realizarea

angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere în partea ce ține de alinierea schemelor de ajutor de stat existent.

Datele raportate pentru perioada anilor 2019-2020 au fost actualizate și corectate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat. În perioada de raportare furnizorii au informat Consiliul Concurenței referitor și la alte măsuri de sprijin acordate în anii 2019-2020, inclusiv ținând cont și de deciziile Consiliului Concurenței. De menționat că, actualizarea și corectarea datelor privind ajutorul de stat acordat în anii precedenți este în conformitate cu Metodologia UE în domeniul ajutorului de stat. Totodată, informația privind valoarea ajutoarelor de stat și de minimis oferită în anii 2020-2021 va fi reactualizată în rapoartele ulterioare privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova.

În aspect structural raportul este prezentat sub următorul conținut:

La *Capitolul I* – analiza social-economică a Republicii Moldova pentru anul 2021.

La *Capitolul II* – analiza valorii, structurii și a tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de stat în anul 2021. Concomitent, în capitolul dat sunt prezentate schemele de ajutor de stat aliniate la prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat.

La *Capitolul III* – analiza valorii și a tendințelor înregistrate în acordarea măsurilor de sprijin cu impact anticoncurențial nesemnificativ, și anume a ajutoarelor de minimis, a măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG și a măsurilor de sprijin oferite în contextul pandemiei COVID-19 în anul 2021.

La *Capitolul IV* – principalele constatări efectuate în cadrul monitorizării ajutoarelor de stat autorizate.

La *Capitolul V* – implementarea Sistemului informațional automatizat “Registrul ajutoarelor de stat”.

În *Anexa nr. 1* - informații despre sfera ajutoarelor de stat analizate în raport, obiectivele ajutorului de stat și sursele obținerii datelor.

În *Anexa nr. 2* - actele juridice conform cărora au fost acordate măsurile de sprijin în anul 2021

În *Anexa nr. 3* - situația sumară a ajutoarelor de stat raportate pentru perioada 2019-2021, pe obiective și forme de acordare.

În *Anexa nr. 4* - informații privind ajutorul de stat oferit pe forme de acordare și pe furnizori de ajutor de stat.

SINTEZA

Direcțiile prioritare în domeniul ajutorului de stat pentru anul 2021 au fost:

- alinierea schemelor de ajutor de stat existent
- reexaminarea de către Ministerul Finanțelor a măsurilor de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat
- elaborarea și modificarea actelor normative în vigoare conform acquis-ul UE în materie de ajutor de stat
- promovarea culturii concurențiale în partea ce ține de ajutor de stat

Valoarea ajutorului de stat raportată, pentru anul 2021, a fost de 2 564 664 mii lei sau 1.06% din PIB. Majorarea valorii ajutorului de stat raportat și a ponderii acesteia în PIB a fost determinată, în special, de implementarea noilor măsuri de sprijin oferite pentru prestarea SIEG, sporirea semnificativă a cuantumului unor scheme de ajutor de stat implementate în raport cu anii precedenți.

Valoarea ajutorului de stat asupra căroră s-a expus Consiliul Concurenței a constituit 1 886 822 mii lei (sau 73.56% din valoarea ajutorului de stat raportat). Totodată, potrivit legislației în domeniul ajutorului de stat, există categorii de măsuri de sprijin considerate autorizate în virtutea legii și, prin urmare, sunt exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței. Această categorie de ajutoare include măsurile de sprijin destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale. Astfel, cuantumul ajutorului de stat destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale (inclusiv, ajutorul oferit în contextul pandemiei COVID-19) a fost de 20 620 mii lei (sau 0.80% din valoarea ajutorului raportat).

În anul 2021, furnizorii au ales în continuare acordarea ajutoarelor de stat prin intermediul ***schemelor*** (82% din numărul total), ceea ce este conform bunelor practici a UE în domeniu, fiind considerate mai puțin nocive pentru mediul concurențial.

După *forma de acordare* a ajutoarelor de stat, cea mai mare pondere din ajutor a fost raportat sub formă de *renunțări la veniturile bugetare* fiind de circa 74% din valoarea totală a ajutorului de stat, înregistrând o creștere în raport cu anii precedenți. Această evoluție a fost generată de creșterea cuantumului ajutorului acordat sub formă de facilități fiscale și vamale și ca împrumuturi cu dobânzi preferențiale.

Din perspectiva *obiectivelor de acordare* a ajutoarelor de stat, cea mai mare pondere a ajutorului de stat a fost orientată spre dezvoltare regională, fiind circa 42% din total. Ajutoarele de stat pentru dezvoltare regională au înregistrat o majorare în valoare absolută în raport cu anul 2020. Această evoluție ascendentă a fost determinată, în special, de creșterea valorii schemei de ajutor de stat "Moldova IT Park" implementată de către Serviciul Fiscal de Stat, ca urmare a sporirii numărului beneficiarilor măsurii date de sprijin.

În anul 2021, la fel ca și în anii precedenți, principalii *furnizori de ajutor de stat* au fost APC. Astfel, circa 86% din numărul total de măsuri de sprijin au fost raportate de către APC. Cât privește APL, acestea au fost principalii furnizori de ajutoare de minimis și de măsuri de sprijin oferite pentru SIEG.

Valoarea ajutorului de minimis (inclusiv pentru SIEG) a fost de 147 273 mii lei, fiind în creștere comparativ cu anul 2020. Tendința de creștere a valorii ajutorului de minimis raportată pentru anul 2021 a fost determinată, în special, de sporirea numărului beneficiarilor care au primit ajutoare în cadrul unor scheme, ceea ce a generat, inclusiv și sporirea cuantumului acestor măsuri de sprijin.

Potrivit *obiectivului* de acordare, circa 92% din valoarea *ajutorului de minimis* raportată a fost pentru obiective orizontale, fiind o majorare substanțială în raport cu anii precedenți. Această tendință a fost determinată de sporirea cuantumului ajutorului de stat acordat pentru susținerea IMM și protecția mediului.

Cea mai mare pondere a ajutorului de minimis a fost raportată sub *formă* de subvenții și/sau subsidii, fiind de circa 85% din valoarea total raportată, ceea ce a fost efectiv la același nivel cu anul 2020.

Valoarea măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea SIEG a fost de 1 183 932 mii lei, fiind în creștere în raport cu anii precedenți. Din valoarea măsurilor de sprijin total raportată, valoarea ajutorului de stat autorizată a constituit 981 251 mii lei (sau circa 84% din total). Peste 70% din valoarea ajutorului pentru prestarea SIEG a fost oferită sub formă de subvenții și/sau subsidii și alocații bugetare.

Valoarea măsurilor de sprijin oferite în contextul pandemiei COVID-19 a constituit 11 924 mii lei sau 0.43% din valoarea ajutorului de stat. Conform formei de acordare, furnizorii au ales oferirea ajutorului sub formă de subvenții și/sau subsidii, fiind circa 74% din valoarea totală. Principalii beneficiari ai acestor măsuri de sprijin au fost IMM.

În anul 2021 a continuat procedura de implementare a ***SIRASM*** cu suportul Băncii Mondiale

CAPITOLUL I. Situația social-economică a Republicii Moldova

- 1.1. În anul 2021, economia mondială a înregistrat o creștere de 6.1%¹. Ascensiunea economică a fost impulsionată de restabilirea moderată a cererii agregate și fluxurilor investiționale la nivel internațional ca factor a recuperării de pe urma crizei pandemice.
- 1.2. În Republica Moldova, în anul 2021, PIB a înregistrat o valoare de 241 871 mil. lei (prețuri curente), fiind în creștere (în termeni reali) cu 13.9% față de anul 2020.²
- 1.3. După categoria de resurse, la majorarea PIB, în anul 2021, au contribuit, preponderent, următoarele activități economice: agricultura (+4.2%); comerț interior (+2.2%); transport și depozitare (+1.6%); informațiile și comunicații (+1.2%); producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+0.9%); arta, activității de recreere și agrement (+0.5%).
- 1.4. Volumul impozitelor nete pe produs s-a majorat cu 17.1% în anul 2021, comparativ cu anul precedent, ceea ce a contribuit la sporirea PIB cu 2.3%.
- 1.5. Volumul formării brute de capital fix a crescut cu 1.7% comparativ cu anul precedent de raportare, determinând evoluția pozitivă a PIB cu 0.4%.
- 1.6. Exporturile au înregistrat 3 144.4 mil.dolari SUA, la un nivel superior cu 27.5% în raport cu anul 2020. Importurile au însumat 7 176.6 mil. dolari SUA sau cu 32.5% mai mult față de anul precedent. Deficitul balanței comerciale a crescut cu 36.7% comparativ cu deficitul înregistrat în anul 2020.³
- 1.7. În anul 2021, rata medie a indicelui prețului de consum a constituit 5.1%, fiind în creștere cu 1.3 p.p. în raport cu anul 2020. Pe parcursul anului de raportare, rata inflației a înregistrat o traiectorie ascendentă pronunțată, de la 0.4% în decembrie 2020 până la 13.9% în decembrie 2021. Această

¹ World Economic Outlook, Fondul Monetar Internațional, Aprilie 2022, Disponibil: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/04/19/world-economic-outlook-april-2022>

² Produsul Intern Brut în trimestrul IV 2021 și în anul 2021. Biroul Național de Statistică. Disponibil: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=7324>

³ Comerțul internațional cu mărfuri al Republicii Moldova în luna decembrie și în anul 2021. Biroul Național de Statistică. Disponibil: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=7302>

dinamică a indicelui a fost determinată de majorarea prețurilor la produsele alimentare, produsele petroliere, precum și la alte materii prime pe piața internațională. O contribuție semnificativă asupra dinamicii indicelui prețului de consum a avut și ajustarea tarifelor la gaz și energia termică în luna noiembrie 2021, în contextul creșterii prețurilor la gazele naturale pe piața regională.⁴

- 1.8. În anul 2021, populația activă (populația ocupată plus șomerii) a constituit 871.6 mii persoane. Populația ocupată a atins cifra de 843.4 mii persoane, înregistrând o creștere ușoară față de anul precedent (834.2 mii).⁵
- 1.9. Conform definiției Biroului Internațional al Muncii, numărul șomerilor a constituit 28.2 mii persoane, atestând o diminuare de 14.8% față de nivelul anului 2020. La rândul său, rata șomajului a înregistrat valoarea de 3.2%, înregistrând un nivel inferior față de anul 2020 cu 0.6 p.p.
- 1.10. Rezultatul activităților economice în anul 2021 a avut un impact pozitiv asupra veniturilor încasate în bugetul public național. Potrivit Raportului privind executarea bugetului de stat în anul 2021⁶, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 77 373 mil. lei, fiind cu 5.6% mai mult în raport cu cel planificat. Comparativ cu anul 2020, volumul veniturilor încasate s-a majorat cu 23.5%.
- 1.11. În structura veniturilor publice naționale, cea mai mare pondere au deținut impozitele și taxele - 63.8% (49 388.8 mil. lei), în ascensiune cu 24.3% sau 9 641.7 mil. lei, din acestea: impozite și taxe pe mărfuri și servicii – 35 242.5 mil. lei (71.4%), impozite pe venit – 11 143.1 mil. lei (22.6%), taxe asupra comerțului exterior și operațiunilor externe - 2 253 mil. lei (4.6%) și impozitele pe proprietate - 750.2 mil. lei (1.5%). În anul 2021, ponderea impozitelor și taxelor în PIB a constituit - 20.4%, ceea ce a constituit o majorare cu 0.5 p.p. mai mult față de nivelul anului 2020.

⁴ Raportul anual 2021, Banca Națională a Moldovei, Disponibil: <https://bnm.md/ro/content/raportul-anual-2021>

⁵ Forța de muncă în Republica Moldova: ocuparea și șomajul în anul 2021, Biroul Național de Statistică. Disponibil: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=7347>

⁶ Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2021 (aprobat de Guvern). Disponibil: <https://mf.gov.md/ro/trezorerie/rapoarte-privind-executarea-bugetului/rapoarte-anuale>

- 1.12. Din suma totală a veniturilor bugetului public național în anul 2021, 61.1% revine veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat și 36.9% constituie veniturile administrate de Serviciul Vamal. Veniturile încasate de Serviciul Fiscal de Stat au înregistrat o majorare cu 6 767.9 mil. lei (+16.7%), în raport cu anul 2020, iar cele administrate de Serviciul Vamal au atins o creștere de 6 026.9 mil. lei (+26.8%). Se precizează faptul că, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal constituie unii din cei mai mari furnizori de ajutor de stat din Republica Moldova, fiind, astfel, principalele autorități care administrează veniturile bugetului de stat.
- 1.13. În anul 2021, granturile debursate au atins 2 447.4 mil. lei, ceea ce a constituit o majorare cu 1 797.8 mil. lei mai mult față de anul precedent. Valoarea granturilor a constituit circa 3.2% din venitul bugetului public național, înregistrând o majorare de 2.2 p.p. comparativ cu anul 2020. Ponderea granturilor în PIB a constituit circa 1%. Din volumul granturilor alocate, 82.3% au fost destinate pentru suportul bugetar, respectiv, 17.7% fiind destinate proiectelor finanțate din sursele externe.
- 1.14. În anul 2021, cheltuielile publice au fost executate în volum de 82 013.5 mil. lei sau la nivel de 93% din prevederile anuale. Comparativ cu anul 2020, cheltuielile bugetului public național au înregistrat o majorare de 11.9%.
- 1.15. Ca pondere în PIB, cheltuielile bugetului public național realizate în anul 2021 reprezintă 33.9%, înregistrând o descreștere de 2.8 p.p. față de anul precedent.
- 1.16. Soldul bugetului public național a înregistrat în anul 2021 un sold în sumă de 4 640.5 mil. lei. Ponderea în PIB a soldului bugetar a constituit 1.9%, fiind cu 3.4 p.p. mai inferior față de anul 2020 și cu 4.5 p.p. mai puțin față de prognoza precizată.
- 1.17. ***Tendința indicatorilor macroeconomici nominalizați a avut impact și asupra volumului și structurii ajutorului acordat pentru anul 2021, ceea ce va fi descris în următoarele capitole din prezentul raport.***

CAPITOLUL II. Analiza ajutorului de stat raportat

2.1. Caracterizare generală

- 2.1. Ajutorul de stat descris în prezentul capitol cuprinde totalitatea măsurilor de sprijin raportate pentru anul 2021, și anume: ajutoarele existente (ajutoarele de stat care au început a fi implementate înainte de intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat) și ajutoarele de stat noi (orice ajutor de stat care nu este un ajutor existent, inclusiv modificările ajutoarelor existente).
- 2.2. În conformitate cu art.342, alin. (1) din Acordul de Asociere, începând cu 01.01.2016, Republica Moldova urmează să prezinte un raport la fiecare doi ani, urmând Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat. Cu referire la cele expuse mai sus și în conformitate cu experiența UE, în partea ce ține de analiza ajutoarelor de stat, în prezentul raport, acestea vor fi examinate separat de măsurile de sprijin acordate în contextul situației excepționale (pandemia COVID-19), pentru SIEG și ajutoarele de minimis.
- 2.3. Pentru a realiza o imagine cât mai cuprinzătoare privind ajutoarele de stat raportate de către furnizori, valoarea ajutorului de stat prezentată în tabelul 1 include ajutoarele acordate întreprinderilor pentru prestarea SIEG, ajutoarele oferite în contextul pandemiei COVID-19 și valoarea estimată a măsurilor de sprijin oferite în baza Codului fiscal și a cadrului normativ ce vine în aplicarea acestuia.

Tabelul 1. Ajutorul de stat raportat în perioada anilor 2019-2021, inclusiv ajutoarele de stat acordat pentru prestarea SIEG și oferite în contextul pandemiei COVID-19

Nr.	Indicatorii	2019*	2020*	2021	
				Raportat	Estimată (inclusiv valoarea măsurilor de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale)
1.	Ajutor de stat exprimat în:				
1.1.	mii lei	1 725 099	1 906 513	2 564 664	2 750 214
1.2.	mii euro**	87 702	96 581	122 535	131 401

Nr.	Indicatorii	2019*	2020*	2021	
				Raportat	Estimată (inclusiv valoarea măsurilor de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale)
2.	Ponderea în PIB, %	0.84	0.95	1.06	1.14
3.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor*** - lei	643	721	976	1 047
4.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor - euro	33	37	47	50

*datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro, anul 2019= 19.67; anul 2020=19.74, anul 2021= 20.93)

*** numărul locuitorilor este în conformitate cu informația plasată pe pagina web a BNS. Datele pentru anii 2019-2021 sunt actualizate în conformitate cu noua metodologie de calcul privind populația cu reședința obișnuită

<https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=30&id=6409&parent=0>

2.4. Informația pentru perioada 2019-2020 este diferită de datele pentru aceiași ani prezentate în rapoartele anterioare. Aceasta se datorează faptului că, unele din datele raportate pentru această perioadă au fost actualizate și corectate de către furnizori, inclusiv ca urmare a deciziilor emise de către Consiliul Concurenței. Se remarcă, informația prezentată în tabelul 1 nu include ajutorul de stat oferit Î.M. Regia "EXDRUPO", sub formă de **alocații bugetare**, de către Primăria municipiului Chișinău, în vederea întreținerii și reabilitării infrastructurii căilor de comunicații. Măsura de sprijin nominalizată a fost raportată de către furnizor, dar valoarea acesteia nu a fost determinată de către autoritate conform pct. 7 din Decizia Plenului Consiliului nr. ASO-34/21-28 din 31.05.2022. În acest sens, Consiliul Concurenței colaborează cu furnizorul în vederea acordării suportului la identificarea corectă a cuantumului ajutorului de stat acordat sub formă de alocații bugetare. Totodată, întru prezentarea informației corecte referitor la cuantumul ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova, în perioada anilor 2019-2021, aceasta va fi reactualizată în următoarele rapoarte, inclusiv prin includerea valorii ajutorului de stat acordat sub formă de alocații bugetare Î.M. Regia "EXDRUPO" de către Primăria municipiului Chișinău.

- 2.5. *Valoarea estimată a ajutorului de stat* pentru anul 2021 a constituit 2 750 214 mii lei sau 1.14% din PIB. Quantumul ajutorului de stat estimat a fost calculat ținând cont de schemele de ajutor de stat aliniate, de prevederile legislației UE în domeniu și informația prezentată pentru anii precedenți. Diferența între valoarea estimată a ajutorului de stat și cea raportată rezultă din informația incompletă prezentată de către Ministerul Finanțelor și autoritățile administrative din subordinea acestuia (Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal) referitor la măsurile de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale, precum și măsurile de sprijin care urmează a fi aliniate la prevederile din domeniul ajutorului de stat de către furnizori. Informația incompletă se datorează mecanismului de evidență a măsurilor de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale insuficient pentru furnizarea informației necesare la examinarea acestora prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat. Se remarcă faptul că, decalajul dintre valoarea ajutorului de stat raportată și estimată s-a micșorat în raport cu anii precedenți, acest fapt fiind determinat, inclusiv de continuarea conlucrării Consiliului Concurenței cu Ministerul Finanțelor în vederea asigurării raportării complete de către furnizor a ajutoarelor de stat oferite sub formă de facilități fiscale. Acțiunea prioritară, în acest sens, a continuat a fi alinierea schemelor de ajutor de stat existente acordate sub formă de facilități fiscale, în conformitate cu prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat.
- 2.6. Se precizează că, potrivit Cadrului bugetar pe termen mediu (2019-2021), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.851/2018⁷, ca prioritate a politicii fiscale și vamale pentru perioada 2019-2021 este introdus Conceptul de rescriere a Codului fiscal și a Codului vamal (actualizat). În consecință, în luna august a anului 2021 a fost aprobat noul Cod vamal, care transpune actele UE din domeniu.

⁷ Unul din principiile noului Cadru bugetar pe termen mediu (2021-2023), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 776/2020, este armonizarea legislației fiscale naționale cu standardele Uniunii Europene legate de punerea în aplicare a Acordului de Asociere

- 2.7. **Valoarea ajutorului de stat raportată**, pentru anul 2021, a fost de 2 564 664 mii lei sau 1.06 % din PIB. Se remarcă faptul că, în UE valoarea medie a ajutorului de stat în PIB a constituit 2.39% în anul 2020⁸. Conform experienței UE în domeniu, nivelul ajutorului de stat urmează a fi redus de către țările membre dar fără a se devia de la scopul acestora, care constă, în principal, în corectarea eșecurilor pieței sau reducerea inechităților sociale și/sau regionale. Este important ca permanent să existe o legătură cauzală între oferirea ajutoarelor de stat și eșecurile de piață cărora acestea li se adresează. Majorarea valorii ajutorului de stat raportat și a ponderii acesteia în PIB a fost determinată, în special, de implementarea noilor măsuri de sprijin oferite pentru prestarea SIEG, sporirea semnificativă a cuantumului unor scheme de ajutor de stat implementate în raport cu anii precedenți (măsurile date de sprijin sunt analizate mai detaliat în următoarele secțiuni).
- 2.8. În anul 2021, ajutorul de stat a fost acordat pentru 3 091 de persoane juridice și fizice care desfășoară activitate economică. Circa 32% din valoarea totală a ajutorului de stat raportată pentru anul 2021 a fost acordată Î.M. "Parcul Urban de Autobuze" și Î.M. "Regia Transport Electric". Cuantumul semnificativ al ajutorului de stat acordat celor 2 întreprinderi municipale a fost oferit în vederea asigurării prestării serviciilor de transport public de pasageri în municipiul Chișinău, în special, pentru procurarea/asamblarea mijloacelor de transport, compensarea serviciilor de transport public de pasageri etc.
- 2.9. Din suma totală a ajutorului de stat raportat pentru anul 2021, respectiv 2 564 664 mii lei, **valoarea ajutorul de stat asupra cărora s-a expus Consiliul Concurenței** a constituit 1 886 822 mii lei (sau 73.56% din valoarea ajutorului de stat raportat). Totodată, potrivit legislației în domeniul ajutorului de stat, există categorii de măsuri de sprijin considerate

⁸ Ultima informație actualizată referitor la ajutorul de stat acordat în UE, conform raportului Directoratului General pe Concurență "State aid Scoreboard 2021". Disponibil: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2022-09/state_aid_scoreboard_note_2021.pdf

autorizate în virtutea legii și, prin urmare, sunt exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței. Această categorie de ajutoare include măsurile de sprijin destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale. Astfel, cuantumul ajutorului de stat destinat remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale (inclusiv, ajutorul oferit în contextul pandemiei COVID-19) a fost de 20 620 mii lei (sau 0.80% din valoarea ajutorului raportat).

- 2.10. Potrivit figurei 1, se observă o majorare semnificativă a valorii ajutorului de stat asupra cărora s-a expus Consiliul Concurenței, prin decizie, în raport cu anii precedenți. Diferența reprezintă măsurile de sprijin implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat (scheme de ajutor de stat și ajutoare individuale) și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței.

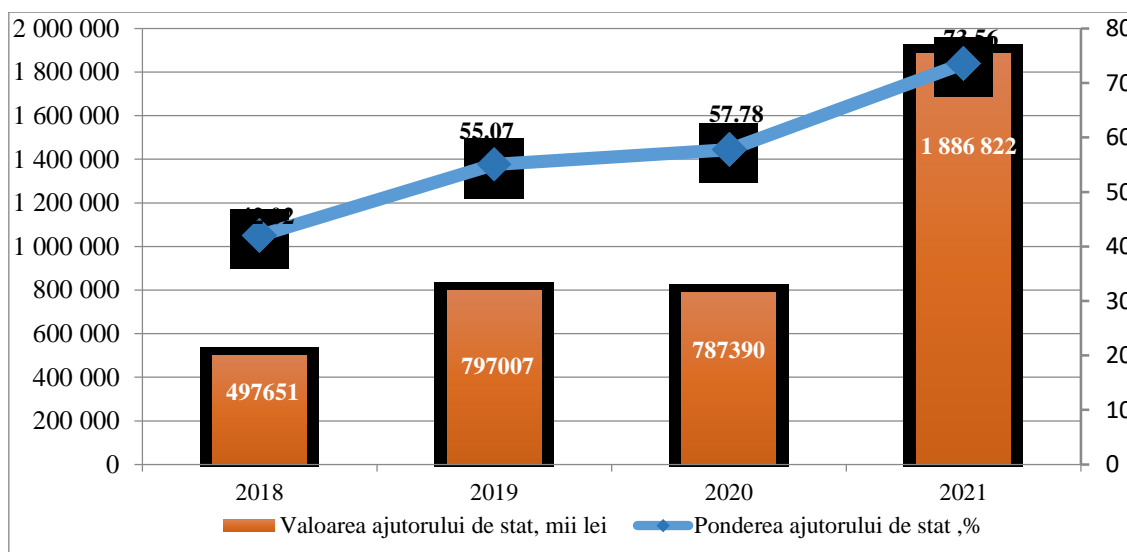

Figura 1. Dinamica ajutorului de stat examinat de Consiliul Concurenței

- 2.11. În continuare este prezentată evoluția nivelului ajutorului de stat raportat, exceptând SIEG și ajutorul oferit în contextul pandemiei COVID-19, ținând cont de Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat, conform tabelului 2.

Tabelul 2. Ajutorul de stat raportat în perioada anilor 2019-2021

Nr.	Indicatorii	2019*	2020*	2021
1.	Ajutor de stat raportat (exceptând ajutorul pentru SIEG și ajutor oferit în contextul pandemiei COVID-19) exprimat în:			
1.1.	<i>mii lei</i>	977 972	1 034 720	1 383 382
1.2.	<i>mii euro**</i>	49 719	52 417	66 096
2.	Ponderea în PIB, %	0.47	0.52	0.57
3.	Ajutorul de stat (exceptând ajutorul pentru SIEG și ajutorul oferit în contextul pandemiei COVID-19) pe cap de locuitor*** - lei	364	391	527
4.	Ajutorul de stat (exceptând ajutorul pentru SIEG și ajutorul oferit în contextul pandemiei COVID-19) pe cap de locuitor – euro	19	20	25

*datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro, anul 2019= 19.67; anul 2020=19.74, anul 2021= 20.93)

*** numărul locuitorilor este în conformitate cu informația plasată pe pagina web a BNS

2.12. **Valoarea ajutorului de stat raportat** (exceptând ajutorul pentru SIEG și ajutorul oferit în contextul pandemiei COVID-19), pentru anul 2021 a înregistrat o evoluție ascendentă în raport cu anii 2019-2020. Astfel, valoarea ajutorului de stat raportat pentru anul 2021 s-a majorat cu 41.45% și cu 33.70% față de anii 2019-2020 respectiv. Această dinamică a valorii ajutorului de stat este explicabilă prin sporirea cuantumului unor scheme de ajutor de stat implementată în perioada de raportare, inclusiv ca urmare a creșterii numărului beneficiarilor care au accesat la aceste măsuri de sprijin.

2.13. Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat, furnizorii de ajutor de stat urmau să prezinte, separat, valoarea măsurilor de sprijin acordate din resursele de stat și din fondurile externe. În conformitate cu practica UE în domeniul ajutorului de stat, resursele acordate de către UE, Banca Europeană de Investiții, Fondul European de Investiții sau de instituții financiare internaționale sunt considerate resurse de stat în cazul în care autoritățile naționale au putere discreționară în ceea ce privește utilizarea resurselor respective (în special selecția beneficiarilor). În anul 2021, ajutorul de stat acordat din **fonduri externe** a

constituit 1.16% din valoarea ajutorului de stat raportat. Valoarea ajutorului de stat oferit din fondurile externe s-a majorat semnificativ în anul 2021 față de anul 2020, de circa 3 ori. Evoluția pozitivă a valorii măsurilor de sprijin acordate din fondurile externe a fost determinată în special de sporirea cuantumului ajutorului de stat acordat Î.S. "Calea Ferată din Moldova" în cadrul proiectului de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare. Măsura dată de sprijin este gestionată de către Ministerul Finanțelor, scopul acesteia fiind de a reînnoi parcul de locomotive din dotare și de a reabilita infrastructura feroviară pentru a oferi o calitate mai bună a serviciilor. Ajutorul de stat a fost autorizat de către Consiliul Concurenței prin Decizia nr. ASS-44 din 02.07.2015.

- 2.14. În anul 2021, ***ponderea ajutorului de stat*** raportat în PIB în Republica Moldova a constituit 0.57%, înregistrând o sporire cu 0.05 p.p. față de anul 2020. Această tendință a fost determinată, inclusiv de creșterea cuantumului ajutorului de stat raportat pentru anul 2021 în raport cu anul precedent.
- 2.15. ***Exprimat în Euro***, în anul 2021 valoarea ajutorului de stat a înregistrat o sporire în raport cu anii 2019-2020. Această tendință a fost determinată, în mare parte, de variația cursului valutar și a cuantumului ajutorului de stat raportat. În anul 2021 a crescut și ***ajutorul de stat pe cap de locuitor*** în raport cu anii precedenți.
- 2.16. ***Valoarea ajutorului de stat raportată (exceptând ajutorul pentru SIEG și ajutor oferit în contextul pandemiei COVID-19), pentru anul 2021 a constituit 0.57% din PIB. Evoluția indicatorului nominalizat a fost determinată, în special, de majorarea cuantumului unor măsuri de sprijin acordate în anul 2021.***

2.2. Alinierea schemelor de ajutor de stat existent în conformitate cu legislația în domeniul ajutorului de stat

- 2.17. Potrivit art. 341 din Acordul de Asociere, unul din angajamentele asumate de Republica Moldova este alinierea schemelor de ajutoare de stat instituite înainte de 16.08.2013 la acquis-ul UE în materie de ajutor de stat, în termen de 8 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere. Excepție constituie schemele de ajutoare de stat instituite în temeiul Legii nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere, pentru care perioada a fost prelungită până la 10 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere.
- 2.18. Schemele de ajutor de stat existente reprezintă măsurile de sprijin implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, prin urmare, acestea nu au fost notificate la Consiliul Concurenței și nu au fost examinate prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat.
- 2.19. Alinierea schemelor de ajutor de stat existente reprezintă aducerea în concordanță a măsurilor de sprijin implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat cu prevederile legislației în domeniu. Astfel, în cadrul alinierii schemelor de ajutor de stat existente, Consiliul Concurenței în colaborare cu furnizorii urma să identifice dacă măsurile de sprijin raportate sunt în derulare și dacă acestea se încadrează în prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat. În cazul identificării incompatibilității unei măsuri de sprijin raportate cu prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat, aceasta urmează a fi compatibilizată cu reglementările din domeniu sau a fi stopată implementarea acesteia.
- 2.20. Alinierea schemelor de ajutor de stat existent are un impact asupra valorii și structurii ajutorului de stat și ajutorului de minimis raportat. În vederea prezentării informației corecte și complete privind valoarea măsurilor de sprijin raportate, la analiza acestora s-a luat în calcul și deciziile Plenului Consiliului Concurenței adoptate în anul următor anului raportării. În acest context, în continuare vor fi prezentate măsurile de sprijin examinate de

către Consiliul Concurenței în anul 2022 (până la aprobarea prezentului raport).

- 2.21. În cadrul examinării măsurilor de sprijin raportate, s-a constatat faptul că unele măsuri de sprijin **nu constituie ajutor de stat** în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, și anume:

1) Măsura de sprijin privind scutirea de la plata impozitului pe venit a rezidenților, provenit din activitatea desfășurată pe teritoriul Portul Internațional Liber "Giurgiulești" (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASR-06 din 21.01.2022)

- 2.22. Măsura de sprijin este acordată conform prevederilor art.8, alin.(2), lit. a) și lit. b) din Legea nr.8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești".

- 2.23. În cadrul examinării s-a constatat că, măsura de sprijin a fost acordată în baza prevederilor Acordului de investiții „Cu privire la Portul Internațional „Giurgiulești” dintre Guvernul Republicii Moldova și "Azpetrol" - S.R.L., "Azertrans" - S.R.L., "Azpetrol Refinery" - S.R.L. (ratificat prin Legea nr. 7/2005), care constituie tratat internațional. Prin încheierea acestui Acord, Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea de aplicare a prevederilor Acordului menționat, fără nici o putere discreționară. Măsura de sprijin examinată rezultă dintr-un tratat internațional. Potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul de stat, în cazul în care tratatele internaționale care reglementează domeniul ajutorului de stat și la care Republica Moldova este parte stabilesc alte dispoziții și prevederi decât cele prevăzute în lege, se aplică dispozițiile și prevederile tratatului internațional. La fel, potrivit art. 19 al Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, tratatele internaționale se execută cu bună-credință, în conformitate cu principiul *pacta sunt servanda*. Republica Moldova nu poate invoca prevederile legislației sale interne ca justificare a neexecutării unui tratat la care este parte. Astfel, măsura de sprijin examinată nu este imputabilă statului.

2.24. Ținând cont că, cel puțin una din condițiile prevăzute la art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat nu a fost îndeplinită, prin decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat că măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul legii nominalizate.

2) Măsura de sprijin privind scutirea de plata T.V.A. fără drept de deducere a mărfurilor de la pozițiile tarifare 040229110, 190110000, precum și produselor alimentare pentru copii de la pozițiile tarifare 160210001, 200510001, 200710101, 200710911, 200710991 (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASER-17 din 31.03.2022)

2.25. Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art.103, alin.(1), pct.2) din Codul fiscal. Ca urmare a examinării măsurii de sprijin s-a stabilit că aceasta nu întrunește criteriul de selectivitate, deoarece nu constituie o derogare de la sistemul de referință.

2.26. Prin decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat că măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

3) Măsura de sprijin referitor la scutirea de la plata impozitului pe venit pentru întreprinderile care au efectuat în cadrul Acordului de investiții «Cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești"», investiții capitale în mărime ce depășește suma echivalentă cu 5 mil dolari SUA pe o perioadă de 5 ani consecutivi ulterioari perioadei fiscale în care a fost atins volumul indicat de investiții capitale (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASO-43 din 24.06.2022).

2.27. Măsura de sprijin este acordată în baza art.24, alin.(17) și (18) al Legii nr. 1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal.

2.28. În cadrul examinării, s-a constatat că măsura de sprijin a fost acordată în baza prevederilor Acordului de investiții „Cu privire la Portul Internațional „Giurgiulești” dintre Guvernul Republicii Moldova și "Azpetrol" - S.R.L., "Azertrans" - S.R.L., "Azpetrol Refinery" - S.R.L. (ratificat prin Legea nr. 7/2005), care constituie tratat internațional. Prin încheierea acestui Acord,

Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea de aplicare a prevederilor Acordului menționat, fără nici o putere discreționară. Măsura de sprijin examinată rezultă dintr-un tratat internațional. Potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul de stat, în cazul în care tratatele internaționale care reglementează domeniul ajutorului de stat și la care Republica Moldova este parte stabilesc alte dispoziții și prevederi decât cele prevăzute în lege, se aplică dispozițiile și prevederile tratatului internațional. La fel, potrivit art. 19 al Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, tratatele internaționale se execută cu bună-credință, în conformitate cu principiul *pacta sunt servanda*. Republica Moldova nu poate invoca prevederile legislației sale interne ca justificare a neexecutării unui tratat la care este parte. Astfel, măsura de sprijin examinată nu este imputabilă statului.

- 2.29. Ținând cont de faptul că cel puțin una din condițiile prevăzute la art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat nu a fost îndeplinită, prin decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat că măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul legii nominalizate.

4) Măsurile de sprijin acordate în temeiul art.4, alin.(6), subalineatele 3 și 4 din Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASER-54 din 04.08.2022)

- 2.30. În cadrul examinării măsurilor de sprijin, s-a constatat că prin oferirea măsurilor de sprijin în cauză nu are loc renunțarea la veniturile de stat, care urmau a fi încasate de la persoanele juridice și fizice, subiecți ai activității de întreprinzător, care se află pe teritoriul Republicii Moldova și care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar, dat fiind faptul că beneficiarii măsurilor de sprijin examinate nu pot fi considerați contribuabili în sensul art.5 al Codului fiscal.

- 2.31. Prin urmare, prin decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat că măsurile de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.
- 2.32. Măsura de sprijin constituie ajutor de stat și **urmează a fi adusă în concordanță cu acquis-ul UE, conform art.341 din Acordul de Asociere:**
- 1) Măsura de sprijin referitor la compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat și subvenționarea parțială a procurării utilajului și a materiei prime, crearea locurilor de muncă de către întreprinderile specializate ale Societății Invalizilor din Republica Moldova, Societății Orbilor din Republica Moldova și Asociației Surzilor din Republica Moldova, precum și de către întreprinderile sociale de inserție al căror capital social este deținut în proporție de 100% de societățile și asociațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități (Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. ASO - 21 din 18.04.2022)*
- 2.33. Ca urmare a examinării măsurii de sprijin acordate în baza art.36, alin.(2) din Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dezabilități, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin în cauză constituie ajutor de stat existent, urmând a fi aliniată la acquis-ul Uniunii Europene, în corespundere cu art.341 din Acordul de Asociere.
- 2) Măsura de sprijin referitor la scutirea de la plata impozitului pe venit a întreprinderilor create pentru realizarea scopurilor statutare ale societăților orbilor, surzilor și invalizilor (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASO-20 din 18.04.2022)*
- 2.34. Măsura de sprijin acordată în baza prevederilor art. 53¹ al Codului fiscal, constituie ajutor de stat în cazul întreprinderilor create pentru realizarea scopurilor statutare ale societăților orbilor, surzilor și invalizilor și urmează a fi aliniată la acquis-ul Uniunii Europene, în corespundere cu art. 341 din Acordul de Asociere.

2.35. Măsurile de sprijin **nu mai sunt aplicabile**, ca urmare a încetării efectului actelor normative ce au stat la baza acestora.

1) Măsurile de sprijin privind scutirea de la plata T.V.A. fără drept de deducere și a taxei vamale a produselor petroliere destinate realizării prin unitățile de comercializare, stabilite în cadrul și în condițiile Acordului de investiții "Cu privire la Portul Internațional Liber Giurgiulești" pe o perioadă de 8 ani, începând cu data primei transbordări de produse petroliere prin terminalul petrolier situat în Portul Internațional Liber "Giurgiulești", acordate în temeiul art.28, lit.t) din Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal și art.4, alin.(15) din Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal.

2) Măsura de sprijin privind scutirea de la plata T.V.A. fără drept de deducere a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor, precum și de scutire a organizațiilor și întreprinderilor menționate de la vărsarea la buget a sumei T.V.A. pentru mărfurile produse și serviciile prestate, conform listei organizațiilor și întreprinderilor respective, aprobată de Guvern, acordate în baza art.103 alin. (2), alin.(7) al Codului fiscal și art. 4 alin. (18) din Legea nr.1417 din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal.

3) Măsura de sprijin privind scutirea de la plata T.V.A. și a tarifului vamal aplicat la importul activelor materiale pe termen lung destinate includerii în capitalul statutar (social), acordat conform art.103 alin. (1) pct.23) din Codul fiscal și art.28 lit.q) Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal.

4) Măsura de sprijin privind acordarea subvențiilor în vederea finanțării proiectelor pentru implementarea strategiilor, programelor și planurilor

naționale de protecție a mediului, standardelor și normativelor, construcția și participarea prin cote-părți în construcția obiectelor de protecție a mediului (inclusiv finanțarea lucrărilor de proiectare și implementarea lor în domeniul alimentării cu apă și canalizare; finanțarea lucrărilor de colectare și sortare a deșeurilor și susținerea întreprinderilor de prelucrare sau neutralizare a lor, de ameliorare a calității bazinului aerian), acordate în baza art. 85 din Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și pct. 12 lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 988/1998 despre aprobarea Regulamentului privind fondurile ecologice.

5) Măsura de sprijin privind acordarea subvențiilor pentru investigații științifice în domeniul protecției mediului, prin participarea cotei-părți la lucrările de cercetare-dezvoltare la comanda Ministerului Mediului, elaborarea proiectelor zonelor protejate ale patrimoniului natural și construcții de importanță națională și internațională, acordate în baza art. 85 din Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și pct. 12 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 988/1998 despre aprobarea Regulamentului privind fondurile ecologice.

2.36. Ca urmare a alinierii schemelor de ajutor de stat existente sus nominalizate, a ratificării Acordului de Asociere și a modificărilor survenite în legislația națională, valoarea ajutoarelor de stat existente aliniate a constituit circa 299 mil. lei.

2.3.Modalitățile de acordare a ajutorului de stat

2.37. Întreprinderile din Republica Moldova pot beneficia de măsuri de sprijin fie ca ajutoare individuale, fie prin intermediul unor scheme de ajutor de stat.

2.38. Schema de ajutor de stat, în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, este orice act în baza căruia pot fi acordate ajutoare de stat beneficiarilor definiți în cuprinsul actului într-un mod general și abstract, fără a fi necesare

măsurile suplimentare de punere în aplicare sau orice act în baza căruia ajutoarele care nu sunt legate de un proiect specific pot fi acordate unui sau mai multor beneficiari pentru o perioadă nedeterminată de timp și/sau într-un cuantum nedeterminat.

2.39. *Ajutorul individual* este ajutorul de stat care nu este acordat în baza unei scheme de ajutor de stat sau este acordat în baza unei scheme care trebuie notificată în mod individual.

2.40. Pentru anul 2021, furnizorii de ajutor de stat au raportat **44 de măsuri de sprijin** (exceptând ajutor pentru SIEG și ajutoare acordate în contextul pandemiei COVID-19). Potrivit figurii 2 privind **structura măsurilor** administrate de către furnizori în anul 2021, raportat la modalități de acordare a ajutoarelor de stat, se constată că furnizorii au ales în continuare implementarea preponderent a schemelor de ajutor de stat, acestea fiind mai mare de 80% din numărul total de măsuri raportate.

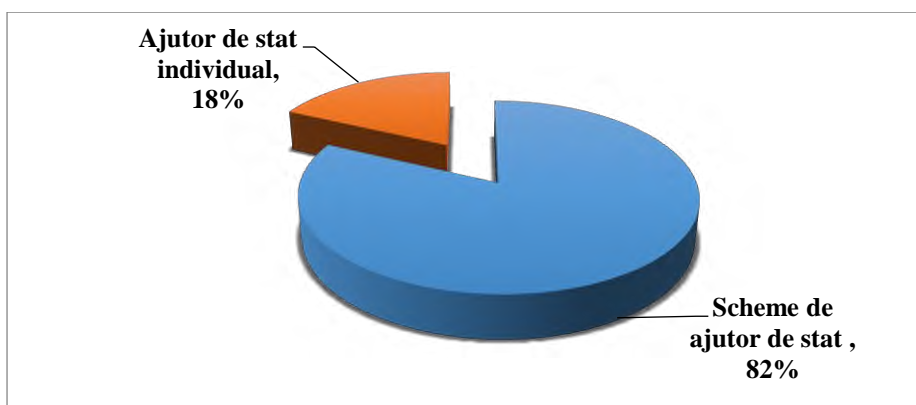

Figura 2. Structura ajutorului de stat raportat pentru anul 2021 ca ajutoare individuale sau scheme de ajutor de stat

2.41. Luând în considerare Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat, în continuare va fi prezentată o analiză mai detaliată a ajutorului de stat oferit în dependență de modalitățile de acordare, exceptând măsurile de sprijin oferite pentru prestarea SIEG și în contextul pandemiei COVID-19. Analiza măsurilor de sprijin nominalizate în dependență de modalitățile de acordare va fi prezentată în Capitolul 3 din raportul dat.

2.42. Din punct de vedere valoric au fost raportate mai multe ajutoare de stat oferite prin intermediul schemelor. O situație comparativă a acestor modalități de acordare, ținând cont de quantumul ajutoarelor de stat raportate prin intermediul schemelor sau ca ajutoare individuale este prezentată în tabelul 3.

Tabelul 3. Valoarea și structura ajutoarelor de stat raportat în dependență de modalitățile de acordare în perioada anilor 2019-2021

Mediile anuale de acordare în perioada anilor 2019-2021							
Nr	Tipul ajutorului de stat	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Ajutorul de stat (exceptând ajutor pentru SIEG, ajutor în cadrul pandemiei COVID-19)							
1.	Scheme de ajutor de stat	963 539	98.52	1 012 682	97.87	1 347 648	97.42
2.	Ajutoare individuale	14 433	1.48	22 038	2.13	35 735	2.58
	TOTAL	977 972	100	1 034 720	100	1 383 382	100
Ajutorul de stat (inclusiv ajutor pentru SIEG, ajutor în cadrul pandemiei COVID-19)							
1.	Scheme de ajutor de stat	983 079	56.99	1 105 555	57.99	1 385 863	54.04
2.	Ajutoare individuale	742 020	43.01	800 958	42.01	1 178 801	45.96
	TOTAL	1 725 099	100	1 906 513	100	2 564 664	100

2.43. Potrivit datelor prezentate în tabelul 3, se observă că cea mai mare pondere a ajutoarelor de stat a continuat a fi implementată prin intermediul schemelor (exceptând ajutor pentru SIEG, ajutor în cadrul pandemiei COVID-19), fiind în creștere în raport cu anul 2020. Această majorare s-a datorat, în special, creșterii quantumului schemelor de ajutor de stat "Moldova IT Park" administrată de către Serviciul Fiscal de Stat și a schemei de ajutor de stat "Scutiri la plata accizei pentru autoturismele cu motor hybrid" implementată de către Serviciul Vamal.

2.44. Cât privește valoarea ajutorului de stat raportat (inclusiv ajutor pentru SIEG, ajutor în cadrul pandemiei COVID-19), se observă că ponderea ajutorului individual a constituit peste 40% din valoarea raportată, ceea ce se datorează quantumului măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea SIEG.

2.45. Din punct de vedere valoric, cea mai semnificativă schemă de ajutor de stat este "Moldova IT Park" administrată de către Serviciul Fiscal de Stat. În

anul 2021, de măsuri de sprijin acordate în cadrul schemei de ajutor de stat supra nominalizată au beneficiat 799 de întreprinderi, fiind în creștere cu 47% față de anul precedent.

- 2.46. *În Republica Moldova se menține tendința de oferire a măsurilor de sprijin prin intermediul schemelor de stat, ceea ce este în conformitate cu bunelor practici internaționale în domeniu și contribuie la eficientizarea mecanismului de acordare a ajutorului. Se precizează faptul că, potrivit experienței UE ajutoarele de stat acordate prin scheme sunt mai puțin nocive pentru mediul concurențial. Acordarea măsurilor de sprijin, dominant prin intermediul schemelor de ajutor de stat, extinde gradul de accesibilitate al măsurilor de sprijin, astfel înregistrând o creștere a numărului de operatori economici eligibili și creând premisele necesare pentru o dezvoltare social-economică durabilă.*

2.4. Formele de acordare a ajutorului de stat

- 2.47. Furnizorii pot acorda ajutoare de stat sub diferite forme: subvenții, scutiri fiscale, garanții în condiții preferențiale și altele. În raport cu politica publică într-un anumit domeniu și luând în considerare specificul întreprinderilor care vor fi sprijinite, furnizorul alege o formă de acordare a ajutorului de stat, care oferă cea mai bună posibilitate de a depăși un eșec al pieței sau a reduce o inechitate socială sau regională. Totodată, este necesar de menționat că noțiunea de ajutor de stat este o noțiune obiectivă care nu ține cont de forma de acordare, dar de efectele acesteia asupra mediului concurențial.
- 2.48. Ajutorul de stat poate fi exprimat prin transmiterea de bunuri publice, inclusiv sub formă de mijloace financiare, către un beneficiar sau prin renunțarea furnizorului la anumite venituri viitoare, certe sau posibile pe care le-ar obține de la un beneficiar. Cu referire la faptul că ajutorul este oferit din resursele statului sau din resursele unităților administrativ-

teritoriale, acesta poate fi acordat de către furnizor sub formă de renunțări la veniturile bugetare și cheltuieli bugetare.

- 2.49. În anul 2021, ponderea ajutorului de stat raportat sub formă de **renunțări la veniturile bugetare** a constituit 73.94% din valoarea totală a ajutorului de stat, înregistrând o creștere cu circa 13 p.p. față de anul precedent și cu circa 28 p.p. în raport cu anul 2019.
- 2.50. Cât privește valoarea ajutorului oferită sub formă de **cheltuieli bugetare**, aceasta a constituit 26.06% în anul 2021. Cuantumul ajutorului de stat oferit sub formă de **cheltuieli bugetare** a înregistrat o evoluție negativă în raport cu anii precedenți. Astfel, valoarea acestuia a diminuat cu circa 31% în anul 2021 în raport cu anul 2019.
- 2.51. Dinamica nominalizată a structurii ajutorului de stat raportat a fost determinată de majorarea semnificativă a valorii ajutorului oferit sub formă de **renunțări la veniturile bugetare** în anul 2021 în raport cu anii precedenți. Factorii care au determinat această dinamică a ajutorului vor fi analizați în continuare.
- 2.52. Valoarea ajutorului de stat din perspectiva cheltuielilor și renunțărilor la venituri bugetare înregistrate, în perioada 2019-2021, este prezentată în tabelul 4.

Tabelul 4. Valoarea și structura ajutorului de stat raportat, din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare înregistrate în perioada 2019-2021

Nr	Categoria	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Ajutorul de stat (exceptând ajutor pentru SIEG, ajutor în cadrul pandemiei COVID-19)							
1.	Renunțare la venituri bugetare	453 518	46.37	628 535	60.74	1 022 912	73.94
2.	Cheltuieli bugetare	524 454	53.63	406 185	39.26	360 471	26.06
	TOTAL	977 972	100	1 034 720	100	1 383 382	100
Ajutorul de stat (inclusiv ajutor pentru SIEG, ajutor în cadrul pandemiei COVID-19)							
1.	Renunțare la venituri bugetare	661 774	38.36	843 080	44.22	1 249 691	48.73
2.	Cheltuieli bugetare	1 063 325	61.64	1 063 432	55.78	1 314 973	51.27
	TOTAL	1 725 099	100	1 906 513	100	2 564 664	100

2.53. Structura și dinamica ajutorului de stat raportat prin prisma cheltuielilor/renunțărilor bugetare în perioada 2019-2021 este expusă în figura 3.

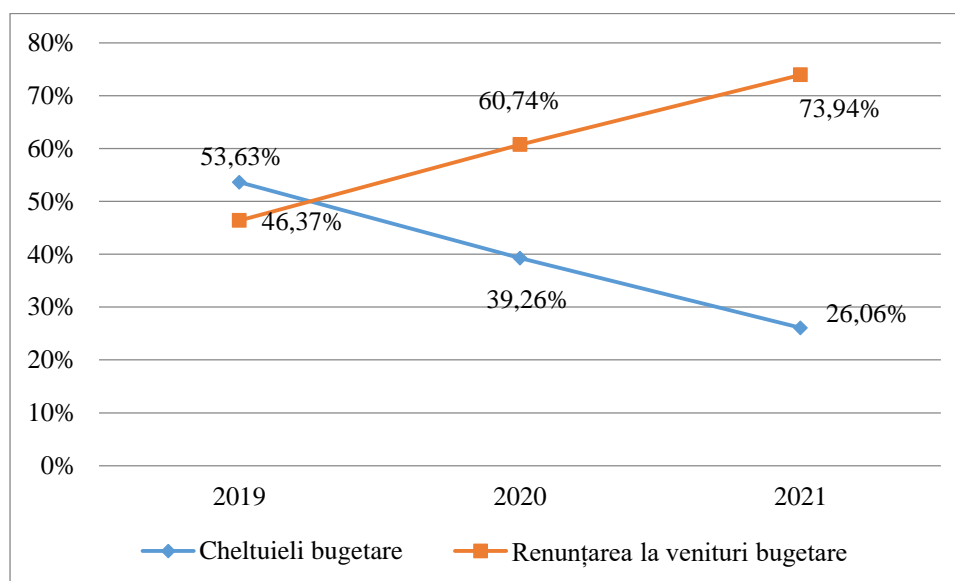

Figura 3. Structura și dinamica ajutorului de stat raportat (exceptând pentru SIEG, ajutor în cadrul pandemiei COVID-19) din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare în perioada 2019-2021, %

2.54. Cu referire la practica internațională în oferirea ajutorului de stat sub diferite forme, cel mai popular instrument de acordare a ajutorului de stat în ultimii ani este sub formă de cheltuieli bugetare. Astfel, în anul 2020⁹ ponderea medie a ajutoarelor de stat oferite în UE sub formă de granturi (una din componentele ajutoarelor de stat oferite ca cheltuieli bugetare) a constituit circa 46% din total.

2.55. Structura ajutorului de stat raportat din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare a fost determinată de forma acordării ajutorului de stat de către furnizori.

2.56. Cu referire la Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat, în continuare va fi expusă o examinare mai detaliată a ajutorului de stat oferit în dependență de formele de acordare,

⁹ Ultima informație actualizată referitor la ajutorul de stat acordat în UE, conform raportului Directoratului General pe Concurență "State aid Scoreboard 2021". Disponibil: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2022-09/state_aid_scoreboard_note_2021.pdf

exceptând măsurile de sprijin oferite pentru prestarea SIEG și în contextul pandemiei COVID-19, analiza căroră va fi stipulată în Capitolul III.

2.57. Valoarea anuală a ajutoarelor de stat, în funcție de forma prin care întreprinderile au beneficiat de aceste măsuri de sprijin este prezentată în tabelul 5.

Tabelul 5. Valoarea și structura ajutorului de stat raportat în funcție de forma de acordare, în perioada anilor 2019-2021

Nr	Forma de acordare	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Subvenții și/sau subsidii	448 106	45.82	387 729	37.47	336 654	24.34
2.	Alocații bugetare	76 348	7.81	10 627	1.03	10 247	0.74
3.	Scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii	435 394	44.52	604 539	58.43	990 038	71.57
4.	Acordare a unor împrumuturi în condiții preferențiale	2 692	0.28	3 777	0.37	21 946	1.59
5.	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	16	0	0	0	0	0
6.	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	0	0	7828	0.76	13 570	0.98
7.	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	15 416	1.58	20 219	1.95	10 928	0.79
	TOTAL	977 972	100	1 034 720	100	1 383 382	100

2.58. Cât privește dinamica ajutorului de stat conform formelor de acordare în anul 2021, în raport cu anii anteriori analizați, aceasta este prezentată în figura 4.

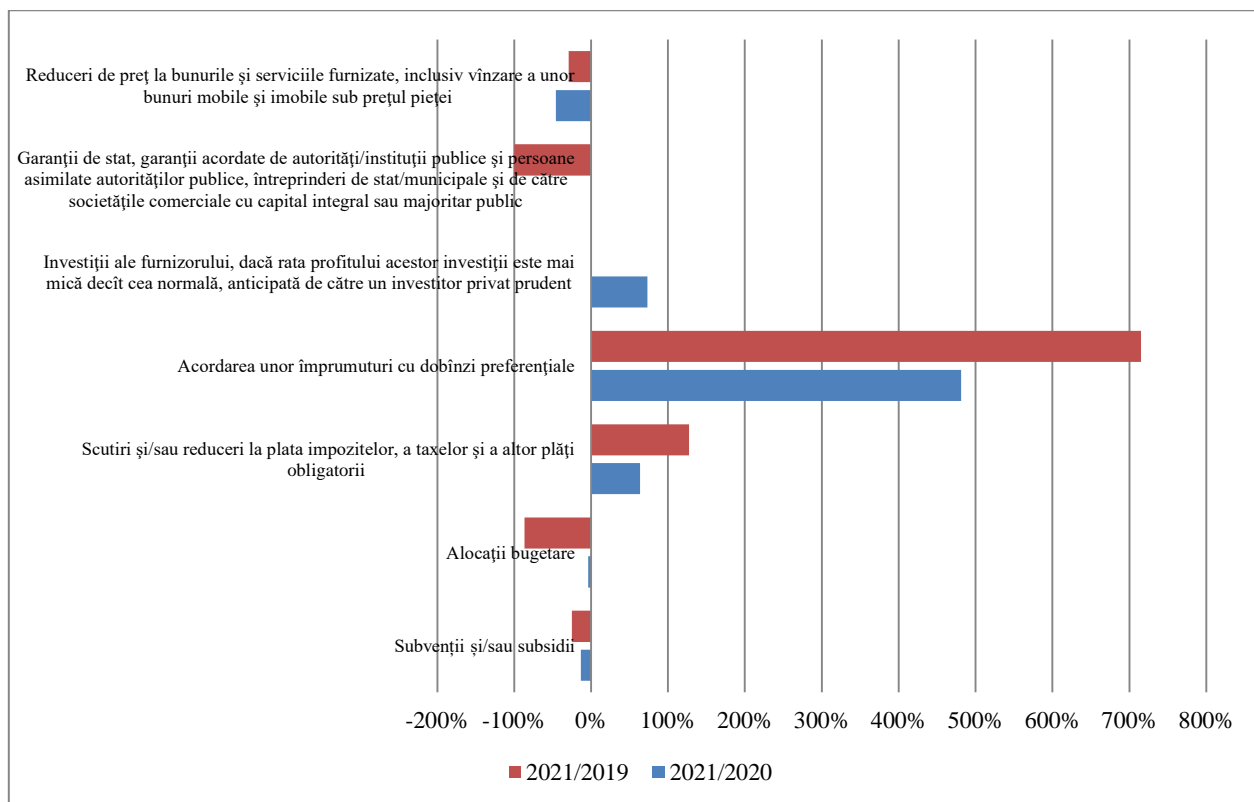

Figura 4. Dinamica ajutorului de stat pe forme de acordare

- 2.59. Majorarea semnificativă a valorii ajutorului de stat oferit ca renunțare la venituri bugetare a fost determinată, în special, de creșterea cuantumului ajutorului acordat sub formă de facilități fiscale și vamale și ca împrumuturi cu dobânzi preferențiale.
- 2.60. Circa 72% din valoarea ajutorului de stat raportat a fost oferit sub formă de **facilități fiscale și vamale**. Valoarea ajutorului de stat raportată sub forma nominalizată s-a majorat cu circa 64% în anul 2021 față de anul 2020. Această creștere a fost determinată de sporirea volumului resurselor publice alocate în cadrul schemei de ajutor de stat "Moldova IT Park", gestionată de Serviciul Fiscal de Stat (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței ASS-17 din 29.03.2018) și a schemei de ajutor de stat "Scutiri la plata accizei pentru autoturismele cu motor hibrid", implementată de către Serviciul Vamal (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-52 din 28.10.2021).

- 2.61. Cea mai mare pondere din măsurile de sprijin oferite sub formă de facilități fiscale în anul 2021 au fost orientate spre dezvoltare regională, fiind circa 50% din valoarea totală a măsurilor de sprijin acordate sub această formă.
- 2.62. La fel, în anul 2021 s-a înregistrat o creștere semnificativă a valorii ajutorului acordat sub formă de *împrumuturi cu dobânzi preferențiale*. Astfel, cuantumul acesteia a sporit de circa 6 ori față de anul 2020, dar nu a depășit 2% din valoarea ajutorului total raportat. Această evoluție a ajutorului a fost determinată de majorarea resurselor publice alocate Î.S. "Calea Ferată din Moldova" în cadrul Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare implementat în baza Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-44 din 02.07.2015). Circa 99% din valoarea ajutorului acordat sub formă de împrumuturi la dobânzi preferențiale a fost orientată spre obiective sectoriale.
- 2.63. Majorarea valorii ajutorului acordat sub formă de renunțare la venituri bugetare a fost atenuată de reducerea cuantumului ajutorului acordat sub formă de *reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate* (inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței). Valoarea ajutorului s-a micșorat cu 46% în anul 2021 față de anul 2020. Această evoluție a ajutorului a fost determinată de finalizarea perioadei de implementare a unor măsuri de sprijin și diminuarea cuantumului unor scheme de ajutor de stat acordate sub forma nominalizată.
- 2.64. Cea mai semnificativă măsură de sprijin acordată sub formă de reduceri la bunuri și servicii este schema de ajutor de stat "Vânzarea-cumpărarea terenurilor proprietate de stat aferente construcțiilor proprietate privată la preț normativ" implementată de către Agenția Proprietății Publice. Se remarcă, această măsură de sprijin constituie ajutor de stat implementat până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat. Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-26 din 03.07.2020, s-a constatat

că această măsură de sprijin constituie ajutor de stat existent ce urmează a fi aliniat la acquis-ul Uniunii Europene, conform art. 341 din Acordul de Asociere.

- 2.65. Cât privește dinamica valorii ajutorului de stat acordat sub formă de cheltuieli bugetare, impact pozitiv asupra acesteia a avut ajutorul de stat acordat sub formă de investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent. Astfel, în anul 2021 cuantumul ajutorului de stat oferit sub formă de *investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent* s-a majorat semnificativ față de anul 2020, ceea ce a fost determinat de creșterea de circa 2 ori a volumului măsurii de sprijin acordat Î.M. Regia "EXDRUPO" de către Primăria municipiului Chișinău¹⁰.
- 2.66. Dinamica ajutorului de stat acordat sub formă de cheltuieli bugetare a fost influențată negativ de evoluția măsurilor de sprijin acordate sub formă de subvenții și/sau subsidii. Astfel, ajutorul de stat oferit sub formă de *subvenții și/sau subsidii* a diminuat cu 13.20% în anul 2021 în raport cu anul 2020. Această tendință negativă a fost determinată, în special, de reducerea cuantumului resurselor publice alocate în cadrul schemei de ajutor de stat orientată spre producătorii agricoli în vederea stimulării investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare, acordată în baza Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, implementată de către AIPA.
- 2.67. Cea mai semnificativă măsură de sprijin acordată sub formă de subvenții și/sau subsidii a fost schema de ajutor de stat "Acordarea subvențiilor instituțiilor teatral-concertistice" administrată de către Ministerul Educației,

¹⁰ Valoarea ajutorului de stat a fost prezentată estimativ de către furnizor

Culturii și Cercetării, iar ulterior de către Ministerul Culturii¹¹ (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-100 din 19.12.2019).

- 2.68. Impact negativ asupra dinamicii valorii ajutorului de stat oferit sub formă de cheltuieli bugetare a avut și ajutorul acordat sub formă de ***alocații bugetare***. Aceasta a diminuat cu circa 4% în anul 2021 comparativ cu anul 2020. Diminuarea ajutorului de stat oferit sub formă de alocații bugetare a fost generată, în principal, de micșorarea valorii schemei de ajutor de stat ”Dezvoltarea și asigurarea financiară a sferei științei și inovării în domeniul sănătății” implementată de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale¹² (ulterior, Ministerul Sănătății).
- 2.69. Date privind valoarea ajutoarelor de stat raportate pe forme și obiective de acordare se regăsesc în Anexa nr. 3.
- 2.70. ***În anul 2021, se observă o creștere semnificativă a ponderii ajutorului de stat oferit sub formă de renunțări la venituri bugetare în raport cu anii precedenți și în mare parte sub formă de facilități fiscale și vamale. Potrivit experienței internaționale, aceste ajutoare sunt considerate, de regulă, mai nocive pentru economia de piață decât cele sub forma cheltuielilor bugetare (subvenții, subsidii, alocații bugetare etc.). Ajutoarele din categoriile cheltuielilor bugetare sunt considerate mai puțin dăunătoare pentru concurență și totodată mai transparente. Astfel, statul urmează să analizeze oportunitatea de a oferi mai multe măsuri de sprijin sub formă de cheltuieli bugetare și diminuarea celor acordate sub formă de renunțări la venituri bugetare.***

2.5. Obiective de acordare a ajutorului de stat

- 2.71. În conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat, cu excepția derogărilor stabilite în art.4 și art.5, acordarea ajutorului de stat este considerată incompatibilă cu mediul concurențial normal.

¹¹ Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

¹² Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

2.72. În art.5 din Legea cu privire la ajutorul de stat sunt specificate obiectivele conform cărora ajutoarele de stat pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal, și anume: ajutorul destinat să remedieze o perturbare gravă a economiei; ajutorul pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă; ajutorul acordat pentru susținerea IMM; ajutorul pentru cercetare, dezvoltare și inovare; ajutorul destinat protecției mediului înconjurător; ajutorul acordat beneficiarilor ce prestează SIEG; ajutorul acordat pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate; ajutorul pentru înființarea de întreprinderi de către femeile antreprenor; ajutorul sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale și ajutorul pentru dezvoltarea regională.

2.73. Evaluarea compatibilității ajutoarelor de stat cu un mediu concurențial normal se face în funcție de obiectivul principal stabilit la alocarea acestora.

2.74. În prezentul raport sunt analizate ajutoarele de stat în funcție de obiectivul principal la acordare, după cum urmează.

a) Ajutoare de stat pentru obiective orizontale se referă la ajutoarele de stat acordate persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate economică, indiferent de domeniu de activitate al acestuia, pentru realizarea în bune condiții a unor acțiuni, cum ar fi: promovarea investițiilor, IMM pentru consultanță și participarea lor la târguri, instruirea angajaților, crearea de noi locuri de muncă, cercetare-dezvoltare și inovare, protecția mediului etc.

b) Ajutoare de stat pentru obiective sectoriale se referă la ajutoarele de stat destinate unui anumit domeniu de activitate economic, spre exemplu: dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații electronice în bandă largă, serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători, pentru întreprinderile feroviare, sectorul financiar etc. Totodată, în această categoria de ajutoare vor fi incluse și măsurile de sprijin oferite pentru *promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural*, care sunt destinate pentru obiective și activități culturale, precum: muzee, arhive, biblioteci, centre sau

spații artistice și culturale, teatre, opere, săli de concerte, alte organizații care se ocupă de spectacole live, instituții care se ocupă de patrimoniul filmografic și alte infrastructuri, organizații și instituții artistice și culturale similare; patrimoniul material, imobil și mobil, inclusiv siturile arheologice, monumentele, siturile și clădirile istorice; patrimoniul natural legat de patrimoniul cultural sau dacă este recunoscut, în mod oficial, ca patrimoniu cultural sau natural de către autoritățile publice competente ale statului etc.

c) Ajutoare de stat pentru dezvoltare regională sunt destinate să favorizeze dezvoltarea economică a anumitor regiuni defavorizate prin sprijinirea investițiilor și a creării de noi locuri de muncă, prin extinderea și diversificarea activităților economice ale întreprinderilor situate în regiunile slab dezvoltate și prin încurajarea întreprinderilor să înființeze noi unități în aceste regiuni. Ajutorul de stat regional cuprinde ajutorul pentru investiții acordat întreprinderilor mari, mici și mijlocii, ajutoarelor regionale pentru întreprinderile mici nou-create și, în anumite circumstanțe excepționale, ajutoarele pentru operare.

d) Ajutoare destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale - această categorie va include și ajutoarele de stat acordate întreprinderilor în contextul pandemiei COVID-19.

e) Ajutoare de stat acordate beneficiarilor pentru prestarea SIEG - ajutoare de stat sub forma compensațiilor acordate beneficiarilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor SIEG. Se precizează faptul că, SIEG sunt activități economice care sunt destinate populației și sunt în interesul societății, dar pe care întreprinderile nu le-ar presta (sau le-ar presta în alte condiții în ceea ce privește calitatea, siguranța, accesibilitatea, tratamentul egal sau accesul universal), fără intervenție publică.

2.75. Valoarea ajutorului de stat raportat pe obiective este prezentat sintetic în tabelul 6.

Tabelul 6. Valoarea și structura ajutorului de stat raportat pe obiective, în perioada anilor 2019-2021

Nr.	Obiectivul	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Obiective orizontale	182 904	18.70	125 255	12.11	259 734	18.78
1.1.	Cercetare-dezvoltare și inovare	76 687	7.84	10 627	1.03	10 247	0.74
1.2.	Protecția mediului	48 703	4.98	51 071	4.94	220 700	15.95
1.3.	Pentru susținerea IMM	5 840	0.60	10 635	1.03	5 402	0.39
1.4.	Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	51 674	5.28	52 921	5.11	23 385	1.69
2.	Ajutor sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale*	291 217	29.78	447 531	43.25	535 666	38.72
2.1.	<i>inclusiv:</i> ajutor pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural	154 960	15.85	177 142	17.12	200 335	14.48
3.	Ajutor de stat pentru dezvoltare regională	503 674	51.50	460 704	44.52	579 287	41.87
4.	Ajutor pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale	178	0.02	1 230	0.12	8 696	0.63
	Valoarea ajutorului de stat (exceptând ajutor pentru SIEG și ajutor oferit în contextul pandemiei COVID-19)	977 972	100	1 034 720	100	1 383 382	100

* valoarea ajutorului sectorial a fost recalculată fiind inclus și ajutorul acordat pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural, ținând cont de prevederile Hotărârii Plenului Consiliului Concurenței nr. 3/2016 cu privire la aprobarea unor acte normative privind evaluarea ajutoarelor de stat sectoriale

2.76. Pornind de la experiența UE, în partea ce ține de analiza ajutoarelor de stat, în continuare vor fi analizate ajutoarele de stat raportate, cu excepția SIEG și a ajutoarelor oferite în contextul pandemiei COVID-19.

2.77. Cea mai mare pondere a ajutorului de stat raportat pentru anul 2021 a fost orientat spre **dezvoltare regională**, fiind circa 42% din total. În perioada de referință se observă o creștere cu circa 26% a valorii ajutorului nominalizat în raport cu anul precedent. Această creștere a fost determinată, în special, de majorarea valorii schemei de ajutor de stat "Moldova IT Park"

implementată de către Serviciul Fiscal de Stat, ca urmare a sporirii numărului beneficiarilor măsurii date de sprijin.

2.78. Ponderea ajutorului de stat ***pentru obiective sectoriale*** în valoare totală a constituit 39%, în anul 2021. Cuantumul ajutorului de stat pentru obiective sectoriale a sporit cu circa 20% în raport cu anul 2020. Dinamica ascendentă a valorii ajutorului de stat acordat pentru obiective sectoriale a fost determinată de sporirea cuantumului măsurilor de sprijin oferite atât individual, cât și în cadrul schemelor de ajutor de stat administrate de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (ulterior, Ministerul Culturii¹³), Serviciul Fiscal de Stat și Ministerul Finanțelor.

2.79. Valoarea ajutorului de stat pentru ***obiective orizontale*** s-a majorat de circa 2 ori în anul 2021 în raport cu anul 2020. Dinamica pozitivă a cuantumului ajutorului de stat a fost determinată, preponderent, de majorarea cuantumului ajutorului oferit pentru protecția mediului.

2.80. ***Ajutoarele pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale*** cuprind măsurile de sprijin oferite în cadrul schemelor de ajutor de stat orientate spre lichidarea consecințelor calamităților naturale, avariilor în producție și altor situații ce pot aduce prejudicii mediului, implementate de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului¹⁴ (ulterior, Ministerul Mediului) și Primăria municipiul Strășeni.

O analiză mai detaliată referitor la ajutoarele de stat raportate pe obiective este prezentată în continuare.

Obiective orizontale

2.81. Dinamica și structura valorii ajutorului de stat pe obiective orizontale a variat în perioada anilor 2019-2021, conform tabelului de mai jos.

¹³ Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

¹⁴ Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

Tabelul 7. Valoarea și structura ajutorului de stat raportat pe obiective orizontale. în perioada anilor 2019-2021

Nr.	Obiectivul orizontal	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Pentru susținerea IMM	5 840	3.19	10 635	8.49	5 402	2.08
2.	Cercetare-dezvoltare și inovare	76 687	41.93	10 627	8.48	10 247	3.95
3.	Protecția mediului	48 703	26.63	51 071	40.77	220 700	84.97
4.	Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	51 674	28.25	52 921	42.25	23 385	9.00
	TOTAL	182 904	100	125 255	100	259 734	100

2.82.În anul 2021, cea mai mare cotă din valoarea ajutorului de stat acordat pentru obiective orizontale a fost orientată spre *protecția mediului* (circa 85%). Ponderea semnificativă a ajutorului de stat pentru protecția mediului în valoarea totală a fost determinată de evoluția ascendentă a cuantumului acestuia. Astfel, în anul 2021 valoarea ajutorului de stat pentru protecția mediului a sporit de circa 4 ori în raport cu anii precedenți. Această dinamică ascendentă a fost determinată, în special, de majorarea cuantumului schemei de ajutor de stat ”Scutiri la plata accizei pentru autoturismele cu motor hybrid” implementată de către Serviciul Vamal (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-52 din 28.10.2021), fiind generată, inclusiv de creșterea numărului de tranzacții de import a autoturismelor cu motor hybrid în perioada de raportare.

2.83.Schema de ajutor de stat ”Scutiri la plata accizei pentru autoturismele cu motor hybrid” implică micșorarea cu 50% a cotei accizului pentru vehiculele de la pozițiile tarifare 870360, 870370000 și cu 25% pentru autoturismele de la pozițiile tarifare 870340, 870350000. Obiectivul măsurii de sprijin este stimularea importurilor mijloacelor de transport cu un nivel scăzut de emisii de dioxid de carbon (CO₂). În cadrul acestei scheme de ajutor de stat au fost acordate ajutoare de stat în valoare totală de 189 885 mii lei, ceea ce a constituit 86% din cuantumul ajutorului orientat spre protecția mediului.

2.84.La fel, în anul 2021 au continuat a fi implementate măsurile de sprijin acordate de către Agenția pentru Eficiență Energetică:

- a) Apelul de propuneri de proiect nr. 3. Finanțarea cu titlu gratuit și/sau oneros, a proiectelor de investiții pentru creșterea eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în Republica Moldova, autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-09 din 15.03.2016.
- b) Proiecte -pilot. Finanțarea cu titlu gratuit și/sau oneros a proiectelor de investiții pentru creșterea eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în Republica Moldova, autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-19 din 22.05.2017.
- c) Apelul de propuneri de proiect nr.1. Finanțarea cu titlu gratuit și/sau oneros a proiectelor de investiții pentru creșterea eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în Republica Moldova, autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-43 din 09.09.2020.

2.85. Circa 20% din numărul întreprinderilor care au beneficiat de ajutor pentru protecția mediului au primit aproximativ 88% din valoarea măsurilor de sprijin orientate spre obiectivul nominalizat. Cei mai semnificativi beneficiari ai ajutorului de stat pentru protecția mediului sunt Î.M. Regia "EXDRUPO", S.R.L. "Continent" și S.R.L. "Daac-Autosport". Ultimile două întreprinderi au beneficiat de ajutor de stat în cadrul schemei "Scutiri la plata accizei pentru autoturismele cu motor hybrid" implementată de către Serviciul Vamal. Iar, Î.M. Regia "EXDRUPO" a beneficiat de ajutor de stat de la Primăria municipiului Chișinău pentru prestarea serviciilor de salubritate a străzilor, inclusiv în perioada rece a anului (spălarea și măturarea părții carosabile a drumurilor, presărarea cu material antiderapant și curățirea zăpezii de pe partea carosabilă a drumurilor și piețelor municipiului pe care sunt stabilite rute ale transportului urban de călători), precum și de curățare a canalizării pluviale.

2.86. Ponderea ajutorului de stat acordat pentru *instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă* a constituit 9%, fiind în diminuare cu 33.25

p.p. în raport cu anul 2020 și cu 19.25 p.p. față de anul 2019. Evoluția descendentă a ponderii ajutorului de stat acordat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă a fost determinată de micșorarea de circa 2 ori a cuantumului ajutorului orientat spre obiectivul analizat în anul 2021 în raport cu anii 2019-2020. Diminuarea valorii ajutorului de stat nominalizat a fost generat de încheierea perioadei de implementare a schemei de ajutor de stat ”Scutiri acordate la importul de către întreprinderile societăților nevăzătorilor, surzilor și invalizilor a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor, destinate procesului de producție propriu” administrat de către Serviciul Vamal și a schemei ”Subvenționarea creării locurilor de muncă” gestionată de către Ministerul Finanțelor, ca urmare a abrogării prevederilor și/sau a actelor normative în baza cărora au fost implementate măsurile de sprijin.

2.87.În anul 2021, a continuat a fi implementată schema de ajutor de stat ”Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă” gestionată de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-14 din 29.04.2020). Se remarcă faptul că, numărul întreprinderilor care au accesat la schema dată de ajutor de stat s-a majorat de circa 3 ori în raport cu anul 2020, ceea ce denotă atractivitatea măsurii de sprijin pentru întreprinderile din Republica Moldova. Această schemă de ajutor de stat a constituit și cea mai semnificativă măsură de sprijin oferită pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă în anul 2021.

2.88.Circa 20% din numărul întreprinderilor beneficiare de ajutor de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă au primit aproximativ 85% din cuantumul ajutorului acordat pentru obiectivul supra nominalizat. Se precizează că, circa 54% din valoarea ajutorului a fost orientat spre 5 entități beneficiare de măsurile de sprijin acordate organizațiilor, întreprinderilor și societăților orbilor, societăților surzilor și societăților invalizilor. Aceste măsuri de sprijin au fost instituite până la

intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat. În cadrul alinierii schemelor de ajutor de stat existent, Consiliul Concurenței a constatat că măsurile de sprijin oferite organizațiilor și întreprinderilor societăților orbilor, societăților surzilor și societăților invalizilor constituie ajutor de stat și urmează a fi aliniate la acquis-ul UE în domeniul ajutorului de stat de către autoritățile administrației publice responsabile.

2.89.În anul 2021, circa 4% din valoarea ajutorului de stat pentru obiective orizontale raportată au fost orientate spre ***cercetare-dezvoltare și inovare***. În raport cu anul 2020, valoarea ajutorului pentru cercetare-dezvoltare și inovare nu s-a modificat semnificativ în anul 2021.

2.90.Cea mai semnificativă măsură de sprijin acordată pentru cercetare-dezvoltare și inovare a fost implementată de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, fiind circa 66% din valoarea totală (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 15 din 13.05.2021). Schema de ajutor de stat menționată constă în finanțarea din bugetul de stat a proiectelor de inovare și transfer tehnologic care corespund priorităților strategice stabilite în Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023, aprobat de Guvern. În anul 2021, valoarea totală a ajutorului acordată în cadrul schemei date de ajutor de stat a fost de 6 743 mii lei.

2.91.De circa 66% din valoarea ajutorului acordat pentru cercetare-dezvoltare și inovare au beneficiat: USMF "N.Testemițianu", Universitatea de Stat din Moldova, I.M.S.P. "Chiril Draganiuc", S.R.L. „Piliccik-Grup” și S.R.L. „Gora Technology Group”. Predominant beneficiarii nominalizați au accesat resursele publice în cadrul schemei de ajutor de stat implementată de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.

2.92.În anul 2021, cuantumul ajutorului acordat pentru susținerea ÎMM a constituit 5 402 mii lei, fiind în diminuare de circa 2 ori în raport cu anul 2020. Această diminuare a fost determinată de micșorarea valorii schemei de ajutor de stat "Vânzarea-cumpărarea terenurilor proprietate de stat aferente construcțiilor proprietate privată la preț normativ" implementată de către

Agencia Proprietății Publice. Măsura de sprijin constituie ajutor de stat existent, asupra căreia Consiliul Concurenței s-a expus prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-26 din 03.07.2020.

2.93. Circa 80% din valoarea ajutorului acordat pentru susținerea IMM au fost orientate către: S.R.L. "Rico-Print Imobil", S.R.L. „Nicodrag” și S.R.L. Autobaza „Basconlux”. Toate 3 întreprinderi sunt beneficiari ai schemei de ajutor de stat "Vânzarea-cumpărarea terenurilor proprietate de stat aferente construcțiilor proprietate privată la preț normativ", implementată de către Agenția Proprietății Publice.

Obiective sectoriale

2.94. În anul 2021, valoarea ajutorului de stat sectorial a fost de 535 666 mii lei, fiind cu circa 20% mai mult decât în anul 2020. Această dinamică a fost generată, inclusiv, de majorarea volumului schemei de ajutor de stat "Scutirea de acciză a alcoolului etilic nedenaturat de la poziția tarifară 220710000, destinat utilizării în industria de parfumerie și cosmetică", implementată de către Serviciul Fiscal de Stat. La fel ca în anul 2020, majorarea dată a măsurii de sprijin a fost determinată de creșterea scutirii accizelor aplicate la alcoolul etilic nedenaturat utilizat în industria de parfumerie și cosmetică de către S.A. "Viorica-Cosmetic". Schema de ajutor de stat sus nominalizată a reprezentat 41% din valoarea ajutorului de stat sectorial raportată.

2.95. Ajutoarele de stat sectoriale au fost orientate și spre alte sectoare, precum sunt prezentate în figura 5.

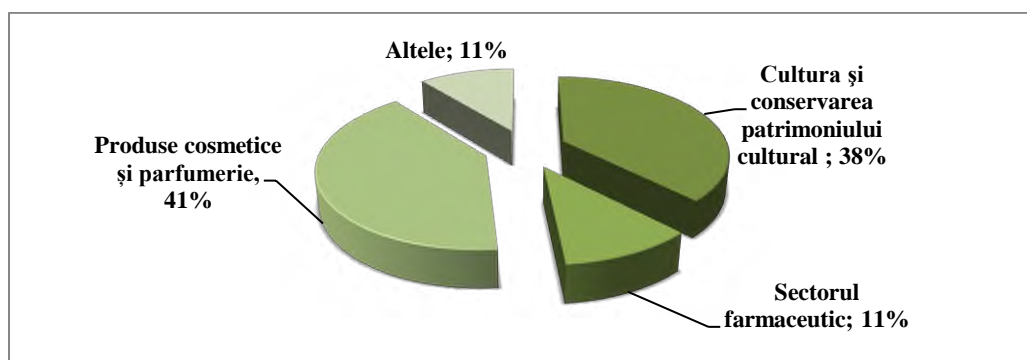

Figura 5. Structura ajutorului de stat sectorial

2.96.Potrivit figurei 5, se observă că o pondere semnificativă a ajutorului de stat a fost orientat și spre sectorul cultură și conservarea patrimoniului, aceasta fiind circa 38% din total. Circa 99% din măsurile de sprijin oferite pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural au fost implementate de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, ulterior de către Ministerul Culturii¹⁵.

2.97.În perioada de raportare, au continuat a fi implementate de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (ulterior, Ministerul Culturii¹⁶), următoarele măsuri de sprijin:

- a) Schema de ajutor de stat "Acordarea subvențiilor instituțiilor teatral-concertistice", autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-100 din 19.12.2019.
- b) Schema de ajutor de stat "Susținerea proiectelor cinematografice", autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-01 din 18.01.2019
- c) Schema de ajutor de stat "Finanțarea publicațiilor periodice pentru copii și adolescenți", aliniată și autorizată prin Decizia nr.ASR-31 din 25.06.2021.

2.98.În anul 2021, a continuat acordarea și ajutorului de stat Întreprinderii de Stat - Publicația Periodică - ziarului "Вести Гагаузии" de către Direcția Generală de Finanțe a UTA Găgăuzia al Comitetului Executiv al Găgăuziei de către Primăria municipiului Comrat (autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASO-96 din 19.12.2019).

2.99.Cât privește măsurile de sprijin oferite pentru sectorul farmaceutic, acestea reprezintă ajutoare de stat existente, care urmează a fi aliniate în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere sau sunt în examinare la Consiliul Concurenței.

¹⁵ Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

¹⁶ Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

- 2.100. Se remarcă faptul că, aproximativ 20% din numărul întreprinderilor au beneficiat de circa 82% din valoarea ajutorului de stat sectorial. Cei mai semnificativi beneficiari a acestor măsuri de sprijin sunt: S.A. "Viorica-Cosmetic", I.P. "Teatrul National Opera și Balet Maria Bieșu", I.S. OCI "Moldova-Concert" și S.R.L. "Eladum Pharma".
- 2.101. Peste 50% din valoarea ajutorului de stat sectorial a fost raportat sub formă de facilități fiscale și vamale.

Ajutoare de stat pentru dezvoltare regională

- 2.102. Potrivit Hărții ajutoarelor regionale a Republicii Moldova, toate regiunile de dezvoltare din țară sunt eligibile pentru acordarea ajutoarelor de stat pe obiectivul analizat, cu o intensitate maximă admisibilă de 50%. În conformitate cu practica UE în domeniu, aceasta este determinată de dezvoltarea economică a regiunii, densitatea populației, nivelul șomajului în regiunile în cauză și de alți indicatori. Potrivit normelor UE, întreg teritoriul al Republicii Moldova corespunde criteriilor ce caracterizează regiunea defavorizată.
- 2.103. În anul 2021, ponderea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională a constituit 42% din volumul total, ceea ce a reprezentat o diminuare în raport cu anii precedenți. Cea mai semnificativă măsură de sprijin orientată spre dezvoltare regională a constituit schema de ajutor de stat "Moldova IT Park", gestionată de către Serviciul Fiscal de Stat (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-17 din 29.03.2018). Astfel, în anul 2021 valoarea ajutorului de stat acordat în cadrul schemei "Moldova IT Park" a constituit 359 463 mii lei sau circa 62% din valoarea ajutorului de stat raportat pentru dezvoltare regională. Iar, volumul investițiilor realizate de către rezidenții parcului a constituit circa 404 mil. lei.
- 2.104. O altă măsură de sprijin acordată pentru dezvoltare regională constituie schema de ajutor de stat orientată spre producătorii agricoli, care are drept scop stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și

procesare, care face parte din măsura nr.2 privind efectuarea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole, conform Anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, implementată de către AIPA (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-73 din 01.10.2018). Această măsură de sprijin a constituit circa 16% din valoarea ajutorului pentru dezvoltare regională raportată pentru anul 2021, fiind 90 515 mii lei.

2.105. Ponderea ajutoarele de stat autorizate de către Consiliul Concurenței a constituit 78%, diferența constituind ajutoarele implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței. În anul 2021 a continuat implementarea și a altor măsuri de sprijin autorizate de către Consiliul Concurenței:

- a) Schema de ajutor de stat oferită în condițiile actelor normative aferente Programului de asistență condiționată finanțat din contul creditului Guvernului Republicii Polone acordat Guvernului Republicii Moldova pentru realizarea proiectelor în domeniul agriculturii, procesării produselor alimentare și infrastructurii aferente acestora, sub forma de împrumuturi în condiții preferențiale (autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-4 din 02.02.2017)
- b) Ajutor de stat acordat pentru crearea/dezvoltarea parcurilor industriale PI "Edineț" și PI "Comrat" (autorizat prin Deciziile Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-20 din 16.06.2014 și nr. ASER-36 din 16.10.2014)

2.106. Ajutorul de stat pentru dezvoltare regională a fost acordat la 1 124 de persoane fizice și juridice care desfășoară activitate economică. Iar, circa 80% din valoarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională a fost orientată spre 17% din beneficiari. Cei mai semnificativi beneficiari ai măsurilor de sprijin pentru dezvoltare regională au fost: S.A. "Floarea Soarelui", I.C.S. "Endava" S.R.L. și "Molinart Grup" S.R.L. Întreprinderile S.A. "Floarea Soarelui" și S.R.L. "Molinart Grup" au beneficiat de măsură

de sprijin la prelungirea termenului de plată a T.V.A. și a taxei vamale, pentru perioada ciclului de producere, la materia primă, materialele, accesoriile, ambalajul primar și articolele de completare importate pentru fabricarea în exclusivitate a mărfurilor destinate exportului. Măsura de sprijin nominalizată a fost raportată de către Serviciul Vamal, fiind astfel inclusă în prezentul raport. Totodată, Consiliul Concurenței urmează să se expună asupra măsurii de sprijin nominalizate prin prisma art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat. Cât privește I.C.S. "Endava" S.R.L., aceasta a beneficiat de măsura de sprijin în cadrul schemei de ajutor de stat "Moldova IT Park".

2.107.În perioada de raportare, cea mai mare pondere a ajutorului pentru dezvoltare regională a fost raportată sub formă de scutiri fiscale (fiind peste 50% din totalul ajutorului de stat pentru dezvoltare regională).

2.108.*În anul 2021, cea mai semnificativă parte a ajutorului de stat a fost orientată spre dezvoltare regională. Potrivit experienței internaționale în domeniul ajutorului de stat, de regulă, ajutoarele de stat orizontale și pentru dezvoltare regională au un impact mai puțin nociv asupra mediului concurențial și din aceste considerente sunt mai acceptate în comparație cu ajutoarele de stat sectoriale. Reieșind din practica internațională și structura ajutorului de stat pentru anul 2021, este oportun ca statul să orienteze, preponderent, viitoarele măsuri de sprijin spre obiective orizontale și pentru dezvoltare regională.*

2.6. Furnizorii ajutorului de stat

2.109.*Furnizor al ajutorului de stat*, în conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat, este orice autoritate a administrației publice centrale ori a unei unități administrativ-teritoriale sau orice persoană juridică care administrează direct ori indirect resursele statului sau ale unităților administrativ-teritoriale. Resursele statului sau ale unităților administrativ-teritoriale sunt totalitatea patrimoniului, inclusiv sub formă de mijloace

financiare ce aparțin statului, unităților administrativ-teritoriale, unității teritoriale autonome Găgăuzia.

2.110. Pentru anul 2021 au fost raportate **44 de măsuri de sprijin** oferite în baza cadrului general, inclusiv APC au prezentat informația referitor la 38 de măsuri de sprijin, iar APL-6 măsuri de sprijin. Potrivit valorii ajutorului de stat raportat pentru anul 2021, circa 91% din cuantumul total a fost oferit de către APC, fapt datorat numărului mai mare a măsurilor de sprijin acordate și a cuantumului per măsură de sprijin raportat.

2.111. În tabelul 8 este prezentată valoarea ajutorului de stat raportat pe furnizori de ajutor de stat.

Tabelul 8. Ajutorul de stat raportat per furnizori în perioada 2019-2021

Nr.	Furnizorul	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Serviciul Fiscal de Stat	317 739	32.49	498 309	48.16	639 507	46.23
2.	Serviciul Vamal	117 655	12.03	106 230	10.27	350 531	25.34
3.	AIPA	233 386	23.86	157 189	15.19	90 515	6.54
4.	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (până la 31.08.2021)*	187 601	19.18	182 168	17.61	105 080	7.60
5.	Ministerul Culturii (01.09.2021-31.12.2021)*	-	-	-	-	102 781	7.43
6.	APL	10 715	1.10	17 281	1.67	19 345	1.40
7.	Alți furnizori	110 876	11.34	73 543	7.11	75 624	5.47
TOTAL		977 972	100	1 034 720	100	1 383 382	100

*Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

2.112. Precum este prezentat în tabelul 8, se observă că în anul 2021 cei mai mari furnizori de ajutor de stat au continuat a fi Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (ulterior, Ministerul Culturii¹⁷), care cumulativ au implementat circa 85% din valoarea ajutorului total raportată.

2.113. Valoarea ajutorului de stat acordat de către Serviciul Fiscal de Stat s-a majorat cu circa 28% în raport cu anul precedent de raportare. Toate măsurile de sprijin au fost oferite de furnizor prin intermediul schemelor de ajutor de stat. Schemele de ajutor de stat care au deținut ponderea semnificativă din valoarea ajutorului de stat acordat de furnizorul

¹⁷ Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

nominalizat (circa 90%) sunt ”Moldova IT Park” și ”Scutiri de acciză a alcoolului etilic nedenaturat de la poziția tarifară 220710000, destinat utilizării în industria de parfumerie și cosmetică”.

2.114. Valoarea ajutorului de stat raportat de Serviciul Vamal, în anul 2021, s-a majorat semnificativ în raport cu anul 2020. Această dinamică a valorii măsurilor de sprijin s-a datorat, în mare parte, majorării semnificative a cuantumului ajutorului de stat acordat prin intermediul schemei ajutorului de stat ”Scutirea plata accizei pentru autoturismele cu motor hibrid”.

2.115. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (ulterior, 2 scheme de ajutor de stat au fost preluate de către Ministerul Culturii¹⁸), a continuat implementarea a 3 scheme de ajutor de stat orientate spre susținerea instituțiilor teatral-concertistice; suportul proiectelor cinematografice și finanțarea publicațiilor periodice.

2.116. Date privind valoarea și formele ajutoarelor de stat raportate de furnizorii de ajutor de stat pot fi găsite în Anexa nr. 4.

2.117. În anul 2021, din numărul total de măsuri raportate de APC – 34 de măsuri au reprezentat scheme de ajutor de stat, fiind 94% din numărul total de măsuri de sprijin raportate de către APC. La rândul său, APL au oferit toate măsurile de sprijin ca ajutoare individuale.

2.118. ***În concluzie, cei mai importanți furnizori de ajutor de stat sunt în continuare APC, ceea ce se datorează și valorii resurselor de stat administrate de către aceștia în raport cu APL.***

¹⁸ Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

CAPITOLUL III. Măsuri de sprijin cu impact anticoncurențial nesemnificativ

3.1. Ajutorul de minimis

- 3.1. Ajutorul de minimis este ajutor având un echivalent valoric sub pragul de 2 mil.lei acordat aceluiași beneficiar într-o perioadă maximă de 3 ani, indiferent de forma acestuia și de obiectivul urmărit, cu condiția să nu fie legat de activități de export. Ajutoarele destinate acoperirii costurilor de participare la târguri comerciale sau a costurilor studiilor sau serviciilor de consultanță necesare pentru lansarea unui produs nou sau existent pe o piață nouă nu constituie, în mod normal, ajutoare destinate activităților legate de export.
- 3.2. Ajutorul de minimis urmează a fi acordat cu respectarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și a Regulamentului privind ajutorul de minimis (Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01/2020). Regulamentul prenotat instituie modalitatea de calcul a termenului de 3 ani stabilit de Legea cu privire la ajutorul de stat, procedura de acordare a ajutorului de minimis, modalitatea de calificare a ajutorului de minimis, cumulul și evidența ajutorului de minimis acordat.
- 3.3. Întru realizarea unei imagini cât mai cuprinzătoare privind ajutoarele de minimis raportate, în tabelul 9 este prezentată, în mod distinct, valoarea totală a ajutorului de minimis raportată și valoarea ajutorului de minimis, exceptând măsurile de sprijin oferite pentru prestarea SIEG.

Tabelul 9. Valoarea ajutorului de minimis raportat, în perioada anilor 2019-2021

Nr.	Indicatorul	2019	2020	2021
1.	Valoarea ajutorului de minimis (exceptând ajutor pentru SIEG) exprimat în:			
1.1	<i>mii lei</i>	183 623	124 576	132 698
1.2	<i>mii euro</i>	9 335	6 311	6 340
2.	Valoarea ajutorului de minimis (inclusiv ajutor pentru SIEG) exprimat în:			
2.1	<i>mii lei</i>	209 712	145 390	147 273
2.2	<i>mii euro</i>	10 662	7 365	7 036

*calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro. sursa BNM (anul 2019= 19.67; anul 2020=19.74, anul 2021= 20.93)

- 3.4. Datele raportate pentru perioada anilor 2019-2020 au fost actualizate și corectate în conformitate cu informația prezentată de către furnizori. În continuare valoarea ajutorului de minimis oferit pentru SIEG va fi examinat în cadrul Secțiunii 3.2. din capitolul dat.
- 3.5. Din datele prezentate în tabelul 9, în anul 2021 se atestă o creștere nesemnificativă a **valorii totale a ajutorului de minimis** față de anul 2020, fiind de 1.29%. La fel, în anul 2021 s-a majorat și cuantumul ajutorului de minimis raportat, exceptând ajutorul orientat spre prestarea SIEG. Valoarea ajutorului de minimis (exceptând pentru SIEG), s-a majorat cu 6.52% în anul 2021 față de anul 2020.
- 3.6. Tendința de creștere a valorii ajutorului de minimis raportată pentru anul 2021 a fost determinată, în special, de sporirea numărului beneficiarilor care au primit ajutoare în cadrul unor scheme, ceea ce a generat, inclusiv și sporirea cuantumului acestor măsuri de sprijin.
- 3.7. **Exprimat în Euro**, valoarea ajutorului de minimis (exceptând pentru SIEG), s-a majorat în anul 2021 față de anul 2020, dar într-un ritm mai mic față de cel înregistrat în moneda națională. Această tendință a fost determinată de fluctuația cursului valutar.
- 3.8. În perioada de raportare, au beneficiat în total **3 030 de persoane fizice și juridice** de ajutoare de minimis (inclusiv, pentru prestarea SIEG).
- 3.9. Din valoarea totală a ajutorului de minimis raportat pentru anul 2021, cea mai mare pondere (circa 74%) a constituit ajutorul de minimis acordat din **surse de stat**. Cât privește ajutorul de minimis raportat din **fondurile externe**, acesta a constituit circa 36% din valoarea totală. Cea mai semnificativă schemă de ajutor de minimis finanțată din fondurile externe a fost "Instrumentul de susținere privind digitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii", implementată de către ODIMM.
- 3.10. Pentru anul 2021, furnizorii au raportat **71 de măsuri de ajutor de minimis**, exceptând ajutoarele oferite pentru prestarea SIEG. Cele mai multe ajutoare de minimis au fost raportate de **APL și incubatoarele de afaceri**, acestea

constituind 63% din numărul total de măsuri raportate, celelalte măsuri de sprijin au fost oferite de către APC. Potrivit valorii ajutorului de minimis raportat pentru anul 2021, circa 95% din valoarea totală a fost oferită de APC.

- 3.11. În anul 2021, furnizorii au continuat a oferi ajutoare de minimis, preponderent, prin intermediul *schemelor de ajutoare de minimis* (55%).

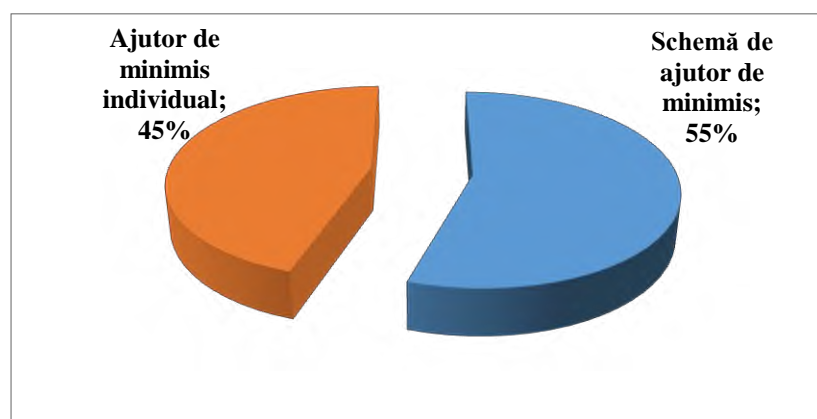

Figura 6. Structura ajutoarelor de minimis (exceptând pentru SIEG) raportată pentru anul 2021 ca ajutoare de minimis individuale/scheme de ajutoare de minimis

- 3.12. O analiză comparativă a ajutoarelor de minimis (exceptând SIEG) raportate pentru perioada 2019-2021, potrivit *modalității de acordare* este prezentată în tabelul de mai jos. Informația referitor la ajutoarele oferite pentru prestarea SIEG va fi analizată în Secțiunea 3.2. a prezentului capitol.

Tabelul 10. Valoarea și structura ajutorului de minimis (exceptând ajutorul pentru SIEG) raportat conform modalităților de acordare în perioada anilor 2019-2021

Nr.	Tipul ajutorului de minimis	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Ajutor de minimis individual	5 219	2.84	3 567	2.86	3 728	2.81
2.	Schemă de ajutor de minimis	178 403	97.16	121 009	97.14	128 970	97.19
	TOTAL	183 623	100	124 576	100	132 698	100

- 3.13. Din datele prezentate în tabelul 10, se observă că în anul 2021 s-a majorat cu 6.58 % valoarea ajutorului de minimis implementată prin intermediul schemelor de ajutor de minimis comparativ cu anul 2020. Efect pozitiv asupra valorii schemelor de ajutor de minimis raportate pentru anul 2021 a avut în principal majorarea cuantumului schemei de ajutor de minimis

”Instrumentul de susținere privind digitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii” (implementată de către ODIMM), ceea ce a condus la creșterea indicatorului analizat cu 16 534 mii lei sau 13.66%.

- 3.14. Tendința pozitivă a valorii schemei de ajutor de minimis ”Instrumentul de susținere privind digitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii”, în anul 2021, a fost determinată de majorarea preponderentă a întreprinderilor care au recepționat suport financiar în formă de grant. Se remarcă faptul că, schema de ajutor de minimis supra nominalizată a fost instituită în vederea susținerii transformării și dezvoltării digitale a IMM pentru valorificarea potențialului inovativ și facilitarea accesului lor pe piețele interne și externe. Suportul financiar a fost oferit în formă de ”voucher” (valoare maximă 20 000 lei) și grant (suma maximă 200 000 lei)¹⁹.
- 3.15. Schema de ajutor de minimis, care a înregistrat quantumul major din volumul total al ajutorului de minimis raportat în anul 2021, circa 22%, a continuat a fi Programul de atragere a remitențelor în economie “PARE 1+1”, implementată de către ODIMM. Măsura de sprijin a fost acordată pentru stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii de către lucrătorii migranți și beneficiarii de remitențe. În anul de raportare, în cadrul Programului nominalizat au beneficiat de ajutor de minimis 122 de întreprinderi. Comparativ cu anii precedenți a diminuat numărul beneficiarilor schemei date de ajutor de minimis ceea ce a contribuit și la reducerea volumului resurselor publice alocate în cadrul acesteia.
- 3.16. Valoarea *ajutorului de minimis* raportat în *funcție de forma de acordare* este prezentată în tabelul 11.

Tabelul 11. Valoarea și structura ajutorului de minimis (exceptând ajutorul pentru SIEG) raportat în perioada anilor 2019-2021 în funcție de forma de acordare

Nr.	Forma de acordare	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Subvenții și/sau subsidii	160 867	87.61	106 079	85.15	112 737	84.96
2.	Alocații bugetare	0	0	0	0	927	0.70
3.	Anularea și preluarea de	858	0.47	0	0	0	0

¹⁹ <https://www.odimm.md/ro/digitalizarea-despre-program/descrierea-componentelor>

Nr.	Forma de acordare	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
	datorii						
4.	Scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii	11 176	6.09	5 209	4.18	7 337	5.53
5.	Acordarea unor împrumuturi în condiții preferențiale	5 671	3.09	4 247	3.41	7 715	5.81
6.	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	0	0	432	0.35	1 001	0.75
7.	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	0	0.00%	186	0.15	0	0
8.	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	5 050	2.75	8 424	6.76	2 981	2.25
	TOTAL	183 623	100	124 576	100	132 698	100

3.17. Cea mai mare pondere a ajutorului de minimis raportat pentru anul 2021 a continuat a fi oferit sub formă de **subvenții și/sau subsidii**, înregistrând circa 85% din valoarea total raportată. Valoarea ajutorului de minimis oferit sub formă de subvenții și/sau subsidii s-a majorat cu 6.28% în raport cu anul precedent.

3.18. Circa 81% din ajutorul de minimis raportat sub formă de subvenții și/sau subsidii a fost oferit de către ODIMM, prin intermediul schemelor de ajutor de minimis: Programului de atragere a remitențelor în economiei PARE 1+1, Programului-pilot „Femei în afaceri”, Programului ”START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” și Instrumentului de susținere privind digitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii. Se evidențiază faptul că, toate aceste scheme de ajutor de minimis au fost implementate în vederea susținerii IMM.

3.19. În anul 2021, au fost oferite ajutoare de minimis noi sub formă de alocații bugetare, în valoare totală de 927 mii lei.

- 3.20. De asemenea, valoarea ajutorului de minimis raportată sub formă de ***scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii*** s-a majorat cu circa 41% în raport cu anul 2020. Această dinamică a fost determinată preponderent de evoluția ascendentă a valorii măsurii de sprijin oferită de către Serviciul Vamal, prin intermediul schemei de ajutor de minimis privind scutirile aplicate la importul de autovehicule de la pozițiile tarifare 8702 și 8704, cu termen de exploatare de până la 7 ani inclusiv, ca urmare a sporirii numărului beneficiarilor acestei măsuri. Această schemă de ajutor de minimis a deținut și cea mai mare pondere din valoarea ajutorului de minimis raportat sub formă de facilități fiscale și vamale, înregistrând 52.07%. De remarcat că măsura de sprijin sus nominalizată constituie schemă de ajutor de stat existent, care a fost aliniată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASR-63 din 27.11.2020. Potrivit deciziei Plenului Consiliului Concurenței sus-menționate, măsurile de sprijin acordate sub formă de scutiri de la plata taxei vamale aplicate în baza pct.7 al anexei la Legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor ce prevede reguli generale de aplicare a taxei vamale la importul autovehiculelor specificate la pozițiile tarifare 8702 și 8704, cu termen de exploatare de până la 7 ani inclusiv, din țările cu care Republica Moldova nu are încheiat un tratat internațional, constituie schemă de ajutor de minimis în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.
- 3.21. Diminuarea valorii ajutorului de minimis raportată sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii (cu 34.35%), în anul 2021 față de anul 2019, aceasta a fost determinată anume de alinierea schemei de ajutor de stat existent acordată sub formă de scutiri de la plata T.V.A. aplicate la importul de autovehicule și scutere cu motor electric conform art. 103 alin. (1) pct. 24 din Codul fiscal (*prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-61 din 11.11.2021*).
- 3.22. Valoarea ajutorului de minimis oferit sub formă de ***împrumuturi în condiții preferențiale*** s-a majorat cu 81.68% în anul 2021 față de anul 2020

și cu 36.04% în raport cu anul 2019. Această evoluție s-a datorat în special sporirii cuantumului schemei de ajutor de minimis ”Dobânzi preferențiale aplicate în cadrul Facilității de Creditare a Tinerilor, în scopul promovării și încurajării tinerilor antreprenori și creării a noi locuri de muncă” implementate de către Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă și a valorii schemei de ajutor de minimis ”Programul de susținere și dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii -reduceri de preț la bunuri și servicii furnizate” administrată de către Unitatea de Implementarea a Grantului acordat de Guvernul Japoniei.

- 3.23. Schema de ajutor de minimis ”Dobânzi preferențiale aplicate în cadrul Facilității de Creditare a Tinerilor, în scopul promovării și încurajării tinerilor antreprenori și creării a noi locuri de muncă” implementată de către Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă a constituit cea mai semnificativă măsură de sprijin oferită sub formă de împrumuturi în condiții preferențiale, fiind de circa 84% din valoarea totală.
- 3.24. În anul 2021, cuantumul ajutoarelor de minimis acordate sub formă de **garanții de stat** a înregistrat o majorare semnificativă în raport cu anul precedent, și anume de circa 2.3 ori. Această tendință a fost determinată de creșterea numărului întreprinderilor care au aplicat la garanțiile financiare eliberate prin intermediul Fondului de Garantare a Creditelor, implementată de către ODIMM, precum și de majorarea valorii medii a ajutorului oferit per beneficiar în cadrul schemei supra menționate.
- 3.25. Cât privește valoarea ajutorului de minimis acordat sub formă de **reduceri la bunuri și servicii** (inclusiv vânzarea bunurilor și serviciilor sub prețul pieței), aceasta a diminuat de 2.8 ori în anul 2021 față de anul 2020. Această micșorare a valorii ajutorului de minimis a fost generată, în mare parte, de faptul că schema de ajutor de minimis ”Programul de susținere și dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii - reduceri de preț la bunuri și servicii furnizate”, administrată de către Unitatea de

Implementarea a Grantului acordat de Guvernul Japoniei, nu a fost implementată în anul 2021.

- 3.26. Circa 67% din valoarea ajutoarelor de minimis sub formă de reduceri la bunuri și servicii (inclusiv vânzarea bunurilor și serviciilor sub prețul pieței), au fost acordate de către incubatoarele de afaceri din Republica Moldova.
- 3.27. În perioada de referință, ajutoarele de minimis au fost raportate pentru susținerea IMM, protecția mediului înconjurător, instruirea angajaților și crearea de noi locuri de muncă, dezvoltare regională, obiective sectoriale și pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural. Valoarea ajutorului de minimis raportat pe obiective este prezentat sintetic în tabelul 12.

Tabelul 12. Valoarea și structura ajutorului de minimis raportat pe obiective în perioada anilor 2019-2021

Nr.	Obiectiv	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Obiective orizontale	103 765	56.51	112 560	90.35	121 675	91.69
1.1.	<i>Susținerea IMM</i>	94 620	51.53	109 936	88.25	113 535	85.56
1.2.	<i>Pentru protecția mediului înconjurător</i>	8 676	4.72	2 178	1.75	7 713	5.81
1.3.	<i>Pentru cercetare-dezvoltare și inovare</i>	0	0	0	0	0	0
1.4.	<i>Pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă</i>	468	0.25	447	0.36	426	0.32
2.	Ajutor pentru dezvoltare regională	1 783	0.97	936	0.75	932	0.70
3.	Obiective sectoriale	78 075	42.52	11 080	8.89	10 092	7.61
3.1.	<i>Promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural</i>	68 850	37.50	2 582	2.07	5 661	4.27
	TOTAL (exceptând ajutorul pentru SIEG)	183 623	100	124 576	100	132 698	100

- 3.28. În anul 2021, ponderea de bază a ajutorului de minimis a fost direcționată pentru **obiective orizontale**. Astfel, în perioada anilor 2019-2021 valoarea ajutorului de minimis pentru obiective orizontale a înregistrat o evoluție ascendentă. Această dinamică a fost determinată, inclusiv de sporirea

cuantumului ajutorului de minimis acordat pentru protecția mediului înconjurător, cu 5 535 mii lei în anul 2021 în raport cu anul 2020.

- 3.29. Ajutorul de minimis oferit ***pentru protecția mediului înconjurător*** a constituit circa 6% din valoarea ajutorului de minimis raportat pentru anul 2021, fiind în creștere cu 4 p.p. față de anul 2020 și cu 1 p.p. comparativ cu anul 2019. Dinamica ajutorului de minimis acordat pentru protecția mediului înconjurător a fost determinată, cu precădere, de implementarea schemei de ajutor de minimis ”Programul de Ecologizare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii” administrată de către ODIMM. Schema data de ajutor de minimis prevede acordarea suportului financiar sub formă de grant de valoare mică de 200 mii lei și granturi de valoare mare în sumă de 500 mii lei, pentru implementarea acțiunilor de ecologizare privind utilizarea eficientă a resurselor, aplicarea modelelor de producție și consum durabile, introducerea eco-inovațiilor în procesele tehnologice, reducerea și gestionarea deșeurilor, prevenirea poluării și gestionarea resurselor de apă etc. În anul 2021, de măsura dată de sprijin au beneficiat 17 întreprinderi, valoarea medie a ajutorului de minimis acordat în cadrul schemei date a constituit 159 mii lei.
- 3.30. La fel ca în anii precedenți, în anul 2021 cea mai mare pondere din ajutorul de minimis acordat pentru obiective orizontale a fost orientat ***spre susținerea IMM***. Valoarea ajutorului de minimis acordat pentru susținerea IMM s-a majorat cu 3.27% în anul 2021 față de anul 2020 și cu 20% comparativ cu anul 2019. Această dinamică a ajutorului de minimis orientat spre susținerea IMM a fost cauzată, în special, de creșterea valorii schemei de ajutor de minimis ”Instrumentul de susținere privind digitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii”, implementată de către ODIMM.
- 3.31. Circa 81% din măsurile de sprijin acordate pentru susținerea IMM au fost implementate de către ODIMM. De asemenea, cea mai semnificativă măsură de sprijin implementată în anul de raportare pentru susținerea IMM

constituie ”Programul de atragere a remitențelor în economie ”PARE 1+1”, destinat lucrătorilor migrați și/sau rudelor de gradul întâi ai acestora care doresc să investească în lansarea sau/și dezvoltarea unei afaceri proprii.

- 3.32. Cât privește ajutorul de minimis oferit pentru ***instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă***, în anul 2021 a continuat acordarea ajutorului de minimis Asociației Surzilor din Republica Moldova de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (după reorganizarea Ministerul Muncii și Protecției Sociale²⁰), pentru prestarea serviciilor de traducere a limbajului prin semne ale persoanelor surde, mute ori surdomute, acordate de interpreți la solicitarea acestor persoane.
- 3.33. În anul 2021, valoarea ajutoarelor de minimis pentru ***dezvoltare regională*** a diminuat cu 0.43% față de anul 2020. Circa 70% din valoarea ajutoarelor de minimis pentru dezvoltare regională a fost acordată rezidenților incubatoarelor de afaceri.
- 3.34. Cât privește valoarea ajutorului de minimis pentru ***obiective sectoriale***, aceasta a înregistrat în continuare o diminuare în perioada de raportare față de anii precedenți. Astfel, în anul 2021 valoarea indicatorului nominalizat a diminuat cu circa 9% față de anul 2020. Această evoluție a fost determinată de reducerea numărului beneficiarilor a unor scheme de ajutor de minimis implementate de către Agenția de Investiții, precum și finalizarea perioadei de implementare a unor măsuri de sprijin.
- 3.35. Cea mai semnificativă parte din ajutorul de minimis orientat spre obiective sectoriale a fost pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural. În acest sens, a continuat a fi implementată schema de ajutor de minimis ”Finanțarea ajutorului din bugetul de stat a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale. Proiectele culturale desfășurate de asociațiile obștești prin concurs” de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (ulterior, Ministerul Culturii²¹). Această măsură de sprijin este

²⁰ Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

²¹ Hotărârea Guvernului nr.117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate

acordată în vederea încurajării proiectelor culturale, a potențialului creativ, precum și al formării condițiilor adecvate pentru desfășurarea activităților culturale promovate de societatea civilă și integrarea acestora în procesul de realizare a obiectivelor naționale în domeniul culturii.

- 3.36. *Valoarea ajutorului de minimis a înregistrat o tendință de creștere în anul 2021 în raport cu anul 2020. Această evoluție a fost determinată de mai mulți factori, inclusiv de majorarea numărului beneficiarilor care au primit ajutoare în cadrul unor scheme. Cât privește structura ajutorului de minimis, conform formei de acordare și obiectivului, aceasta nu s-a modificat esențial, fiind respectate recomandările internaționale în domeniul ajutorului de stat.*

3.2. Măsurile de sprijin acordate pentru prestarea serviciilor de interes economic general

- 3.37. **SIEG** - activitate economică ce are o importanță deosebită pentru cetățeni și dacă nu ar fi intervenția statului serviciile nu ar putea fi furnizate consumatorilor. Acestea pot fi: alimentarea cu apă potabilă, evacuarea apelor uzate, colectarea deșeurilor menajere etc.
- 3.38. Obligația de serviciu public este impusă furnizorului prin atribuirea unei sarcini și pe baza unui criteriu de interes general menit să asigure ca serviciul să fie furnizat în condiții care îi permit să își îndeplinească misiunea. Obligațiile ce revin întreprinderilor cărora le este încredințată prestarea unor SIEG au în vedere, în general, aspecte precum: continuitate din punct de vedere cantitativ și calitativ, adaptabilitate la cerințele consumatorilor, accesibilitate egală și nediscriminatorie la serviciul public, transparența decizională și protecția utilizatorilor, asigurarea sănătății și calității vieții etc. Impunerea acestor condiții de către autoritățile publice poate fi acompaniată de măsuri de sprijin a activității desfășurate de întreprinderile respective. Condiția principală pentru acordarea măsurii de sprijin trebuie să țină cont de compensarea totală sau parțială a diferenței

dintre costurile rezultate din prestarea acestui serviciu și veniturile relevante ale companiei, luând în considerare un profit rezonabil în realizarea acestor obligații.

3.39. Valoarea măsurilor de sprijin raportate pentru prestarea SIEG este prezentată în tabelul 13.

Tabelul 13. Valoarea măsurilor de sprijin raportate pentru prestarea SIEG, în perioada anilor 2019-2021

Nr. ord.	Indicator	2019	2020	2021
1.	<i>mii lei</i>	773 217	803 615	1 183 932
2.	<i>mii euro*</i>	39 309	40 710	56 566

* calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro. sursa BNM (anul 2019= 19.67; anul 2020=19.74, anul 2021= 20.93)

3.40. Datele raportate pentru perioada anilor 2019-2020 au fost actualizate și corectate în conformitate cu informația prezentată de către furnizori.

3.41. Valoarea măsurilor de sprijin prezentată în tabelul 13 cuprinde valoarea ajutorului de stat și valoarea ajutorului de minimis raportate pentru prestarea SIEG. În anul 2021, valoarea măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG a sporit cu 47.33% față de anul 2020 și cu 53.12% în raport cu anul 2019. Această majorare semnificativă a cuantumului măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG a fost determinată de creșterea valorii ajutorului de stat acordat pentru SIEG (figura 7).

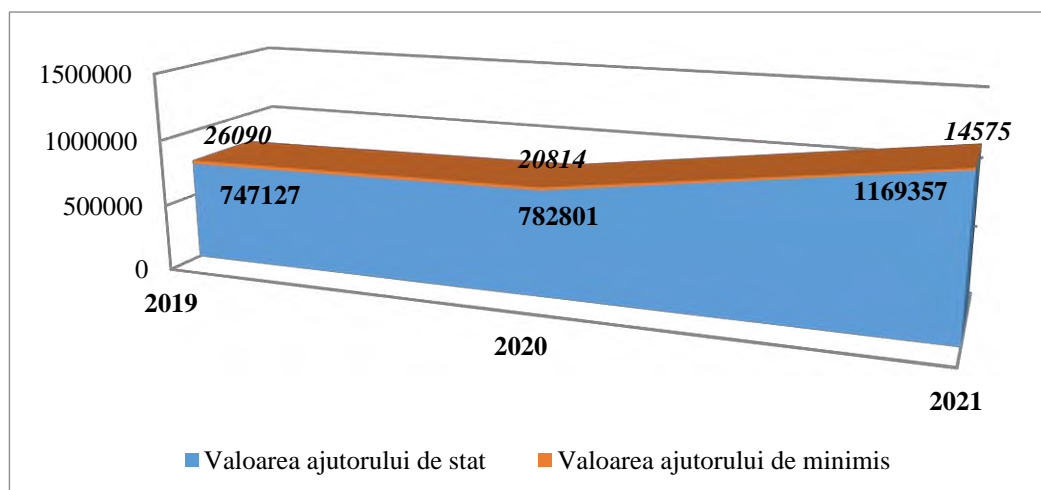

Figura 7. Structura măsurilor de sprijin oferite beneficiarilor pentru prestarea SIEG, *mii lei*

- 3.42. Valoarea ajutorului de stat oferit pentru prestarea SIEG în anul 2021 s-a majorat cu 49.38% față de anul 2020 și cu 56.51% în raport cu anul 2019. Această majorare a fost determinată, în special, de ajutorul de stat acordat Î.M. "Parcul Urban de Autobuze" de către Consiliul municipal Chișinău, contribuind cu circa 34% și circa 40% la creșterea valorii ajutorului de stat raportat în anul 2021 comparativ cu anii 2019-2020 respectiv. Se remarcă faptul că, măsura de sprijin supra nominalizată a fost autorizată de către Consiliul Concurenței prn Decizia Plenului nr. ASR-51 din 15.10.2021. Ajutorul de stat autorizat a constat în acordarea măsurilor de sprijin sub formă de subvenții și alocații bugetare, exceptări de la plata taxelor și impozitelor, renunțări de la venituri din profit, precum și scutiri anuale de la plata pentru locațiunea mijloacelor fixe, proprietate a municipiului Chișinău. Ajutorul de stat acordat Î.M."Parcul Urban de Autobuze" a fost necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate și siguranță a serviciului public de transport de călători în municipiul Chișinău și în localitățile din suburbiile acestuia.
- 3.43. Valoarea ajutorului de stat autorizat de către Consiliul Concurenței a constituit 981 251 mii lei (sau 84% din valoarea ajutorului de stat acordată pentru prestarea SIEG raportată). Diferența constituie ajutoarele individuale existente și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței.
- 3.44. În continuare sunt prezentate succint ***măsurile de sprijin autorizate*** în anul 2021 de către Consiliul Concurenței pentru prestarea SIEG:
- a) ***Notificarea parvenită de la Consiliul raional Cahul*** cu privire la transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale. Ajutorul de stat acordat S.A. „Apă-Canal” Cahul este necesar în vederea operării serviciului public de alimentare cu apă. Valoarea actualizată a ajutorului de stat, pentru perioada 2020 – 2050, a constituit 26 875.08 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-07 din 15.03.2021*).

- b) ***Notificarea parvenită de la Administrația raionului Ceadâr-Lunga*** care constă în transmiterea la balanța S.A. „APĂ-TERMO” a rețelelor de canalizare necesare în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Valoarea totală a ajutorului de stat acordat în anul 2021, a constituit 7 244.9 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTG-10 din 09.04.2021*).
- c) ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Căietu, raionul Cantemir*** cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Ajutorul de stat acordat Î.M. „Căietu-Service” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă. Valoarea actualizată a ajutorului de stat, pentru perioada 2021 – 2030, a constituit 1998.27 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-27 din 25.06.2021*).
- d) ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Cășlița Prut, raionul Cahul*** cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Ajutorul de stat acordat Î.M. „Apă-Canal Cășlița-Prut” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă. Valoarea actualizată a ajutorului de stat, pentru anii 2021 – 2030, a constituit 3 197.31 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-28 din 25.06.2021*).
- e) ***Notificarea parvenită de la Primăria comunei Antonești, raionul Cantemir*** privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a rețelelor de alimentare cu apă și a infrastructurii antrenate în aprovizionarea cu apă. Ajutorul de stat acordat Î.M. „Apă-Canal Cantemir” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă. Valoarea actualizată a ajutorului de stat, pentru anii 2021 – 2025, a constituit 2 170.84 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-54 din 05.11.2021*).
- f) ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Albota de Sus, raionul Taraclia*** privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a

rețelelor de alimentare cu apă și a infrastructurii antrenate în aprovizionarea cu apă. Ajutorul de stat acordat Î.M. „Izvorul Albotei” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă. Valoarea actualizată a ajutorului de stat, pentru anii 2021 – 2025, a constituit 1 266.09 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-55 din 05.11.2021*).

g) ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Slobozia Mare, raionul Cahul*** privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a rețelelor de alimentare cu apă și a infrastructurii antrenate în aprovizionarea cu apă. Ajutorul de stat acordat Î.M. „Acva Slobozia Mare” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă. Valoarea actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2021 – 2030, a constituit de 3 101.56 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-56 din 05.11.2021*).

h) ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Badicul Moldovenesc, raionul Cahul*** privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a rețelelor de alimentare cu apă și a infrastructurii antrenate în aprovizionarea cu apă. Ajutorul de stat acordat Î.M. „Badicul-Prim” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă. Valoarea actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2021 – 2030, a constituit 2 822.38 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-57 din 05.11.2021*)

i) ***Notificarea parvenită de la Primăria municipiului Comrat*** privind transmiterea bunurilor materiale și acordarea subvențiilor/subsidiilor Î.M. „Gospodăria Locativ-Comunală”. Ajutorul de stat acordat Î.M. „Gospodăria Locativ-Comunală” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de colectare, transportare și întreținere a terenului pentru depozitarea deșeurilor menajere. Valoarea totală a ajutorului de stat autorizat, pentru perioada

2014 – 2020, a constituit 7 035.31 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTG-62 din 18.11.2021*).

- j) ***Notificarea parvenită de la Primăria comunei Ocolina, r-nul Soroca*** privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. Ajutorul de stat acordat Î.M. „OCOLINA SERV” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Valoarea ajutorului de stat actualizată, pentru anii 2021-2030, a constituit 1 311.01 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTN-74 din 21.12.2021*).
- k) ***Notificarea parvenită de la Primăria municipiul Chișinău*** cu privire la acordarea măsurilor de sprijin sub diferite forme Î.M. „Regia Transport Electric” pentru prestarea serviciilor publice de transport rutier de călători. Valoarea totală a ajutorului de stat autorizat, pentru perioada 2012 – 2021, a constituit 2 684 390 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-08 din 15.03.2021*).
- l) ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Sănătăuca, r-nul Florești*** cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri. Ajutorul de stat acordat Î.M. „Acua-Sen” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate și siguranță a serviciului public de alimentare cu apă potabilă. Valoarea actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada anilor 2021-2030, a constituit 4 473.2 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-16 din 13.05.2021*).
- m) ***Notificarea parvenită de la Consiliul municipal Chișinău*** cu privire la acordarea măsurilor de sprijin sub formă de garanție, renunțări la venituri din profit, subvenții și scutiri de la plata locațiunii mijloacelor fixe, proprietate a municipiului Chișinău. Ajutorul de stat acordat Î.M. Regia „Autosalubritate” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate și siguranță a serviciilor de transportare și depozitare a deșeurilor menajere solide din municipiul Chișinău și din localitățile din suburbiile acestuia. Valoarea actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru

perioada anilor 2018-2033, a constituit 375 627.0 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-23 din 09.06.2021*).

- n) ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Cârnațeni, raionul Căușeni*** cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri. Ajutorul de stat acordat Î.M. „Service Com Cârnațeni” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă. Valoarea actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada anilor 2020-2026, a constituit 6 312.6 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-30 din 25.06.2020*).
- o) ***Notificarea parvenită de la Primăria s. Floreni, r-nul Anenii-Noi*** privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri Î.M. „Verdinoflor Prim”, pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și a serviciului public de salubritate. Valoarea estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru anii 2021-2025, a constituit 915.96 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-46 din 23.09.2021*).
- p) ***Notificarea parvenită de la Consiliul raional Florești*** privind transmiterea în gestiunea economică cu titlul gratuit a sistemului de alimentare cu apă potabilă S.A. ”Servicii Comunale Florești”. Valoarea actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada anilor 2019-2030, a constituit 7 652.78 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-50 din 15.10.2021*).
- q) ***Notificarea parvenită de la Primăria comunei Dobrușa, raionul Șoldănești*** privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri (apeduct, rețele de canalizare, stația de epurare a apelor reziduale etc.), S.A. ”Servicii Comunale Florești” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Valoarea actualizată a ajutorului de stat, pentru perioada anilor 2021 – 2030, a constituit 6 128.4 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-69 din 09.12.2021*).

- r) **Notificarea parvenită de la Primăria satului Șerpeni, raionul Anenii-Noi** privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a apeductului ACA "Apă Șerpeni". Valoarea actualizată ajutorului de stat autorizat, pentru perioada anilor 2019-2029, a constituit 11 148 mii lei. (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-70 din 09.12.2021*).
 - s) **Notificarea parvenită de la Primăria orașului Leova** cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri. Ajutorul de stat acordat S.A. „Apă-Canal Leova”, este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Valoarea actualizată ajutorului de stat, pentru anii 2020-2023, a constituit 12 053 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-44 din 19.08.2021*).
 - t) **Notificarea parvenită de la Primăria satului Mășcăuți raionul Criuleni** privind transmiterea în gestiunea cu titlul gratuit a unor mijloace fixe către Î.M. "Gospodăria Comunală Mășcăuți". Ajutorul de stat este necesar pentru a asigura colectarea și gestionarea a deșeurilor menajere, inclusiv salubritatea și întreținerea terenurilor pentru depozitarea acestora, precum și gestionarea serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare. Valoarea actualizată a ajutorului de stat, pentru anii 2021 -2025, a constituit 1 176.6 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-66 din 25.11.2021*).
- 3.45. Cât privește valoarea ajutoarelor de minimis oferite pentru prestarea SIEG, aceasta a diminuat în raport cu anii 2020-2019, și anume cu 30% și 44% respectiv. Această tendință a cuantumului ajutorului de minimis a fost generată, preponderent, de finalizarea perioadei de acordare a unor măsuri de sprijin și diminuarea numărului beneficiarilor față de anii precedenți.
- 3.46. În anul 2021, ajutoare de stat pentru prestarea SIEG au fost acordate către 184 de persoane fizice și juridice care desfășoară activitatea economică. Din valoarea totală a măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea SIEG circa 70% a fost acordată Î.M. "Parcul Urban de Autobuze" și Î.M. "Regia

Transport Electric” sub diferite forme. Acest fapt a determinat și structura ajutorului conform domeniilor economice, cea mai mare pondere din măsurile de sprijin raportate a fost orientată spre transportul public pentru călători (figura 8).

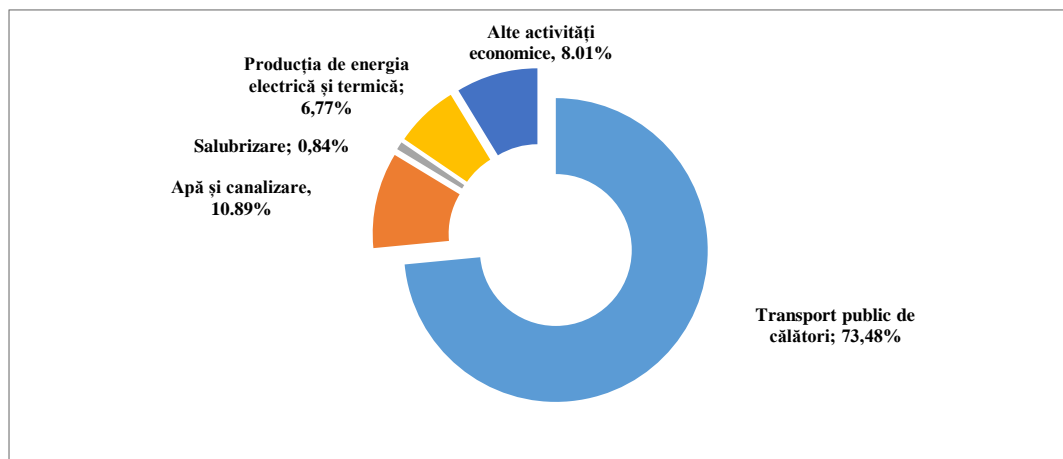

Figura 8. Măsurile de sprijin acordate conform domeniilor economice

3.47. În perioada de raportare, întreprinderile prestatoare SIEG au beneficiat de măsuri de sprijin acordate ca ajutoare individuale, prin intermediul unor scheme de ajutor de stat/ajutoare de minimis. În anul 2021, cea mai mare pondere din acestea (99 % din numărul total) au fost implementate ca *ajutoare individuale*.

3.48. Valoarea anuală a măsurilor de sprijin pentru *prestarea SIEG*, în funcție de *forma prin care au fost acordate*, este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul 14. Valoarea și structura măsurilor de sprijin pentru SIEG raportate, în funcție de forma de acordare, în perioada anilor 2019-2021

Nr.	Forma de acordare	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Subvenții și/sau subsidii	543 904	70.34	568 114	70.69	846 962	71.54
2.	Alocații bugetare	171	0.02	160	0.02	42 479	3.59
3.	Anulare sau preluare de datorii	0	0	0	0	0	0
4.	Scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii	18 449	2.39	4 300	0.54	14 203	1.20
5.	Împrumuturi în condiții preferențiale	79 772	10.32	98 375	12.24	98 785	8.34
6.	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către	18 539	2.40	32 600	4.06	31 490	2.66

Nr.	Forma de acordare	2019		2020		2021	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
	societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public						
7.	Investiții ale furnizorului. dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală. anticipată de către un investitor privat prudent	3 621	0.47	12 653	1.57	61 935	5.23
8.	Renunțare la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	0	0	4 554	0.57	7 505	0.63
9.	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate. inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	108 761	14.07	82 860	10.31	80 572	6.81
	TOTAL	773 217	100	803 615	100	1 183 932	100

3.49. În anul 2021, ponderea măsurilor de sprijin pentru prestarea SIEG, sub formă de **subvenții și/sau subsidii și alocații bugetare**, au cumulat circa 75% din valoarea total raportată de către furnizori.

3.50. Cuantumul ajutorului acordat pentru prestarea SIEG, sub formă de subvenții și/sau subsidii, s-a majorat cu circa 49% în raport cu anul 2020, ceea ce a contribuit la creșterea valorii măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG cu circa 35%. Această creștere s-a datorat îndeosebi măsurii de sprijin oferite Î.M. „Parcul Urban de Autobuze” de către Primăria municipiului Chișinău pentru procurarea autobuzelor, în valoarea totală de 264 032 mii lei (autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-51 din 15.10.2021).

3.51. Cea mai semnificativă măsură de sprijin sub formă de subvenții și/sau subsidii a fost acordată Î.M. ”Regia Transport Electric” de către Primăria municipiului Chișinău, în valoare totală de 310 090 mii lei. Măsură de sprijin este oferită în vederea prestării serviciului de transport electric de pasageri în municipiul Chișinău, iar valoarea acesteia este determinată de numărul kilometrilor parcurși, numărul călătorilor transportați, categoria acestora etc. (autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-08 din 15.03.2021).

- 3.52. Măsurile de sprijin pentru prestarea SIEG, raportate pentru anul 2021, sub formă de **alocații bugetare** au înregistrat o creștere de peste 42 000 mii lei comparativ anii 2019-2020. Această majorare a valorii ajutorului s-a datorat noilor măsuri de sprijin implementate de către Primăria municipiului Chișinău în perioada de raportare, cu precădere a valorii alocațiilor bugetare oferite S.A. "Apă-Canal Chișinău" în vederea reabilitării infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, în cuantum de 33.7 mil. lei.
- 3.53. În contextul celor expuse mai sus, se menționează faptul că circa 87% din valoarea măsurilor de sprijin acordate sub formă de subvenții și/sau subsidii și alocații bugetare au fost administrate de către Primăria municipiului Chișinău. Acestea au fost acordate întreprinderilor în vederea asigurării prestării SIEG, pe teritoriul mun. Chișinău: transport public urban, transportul electric de pasageri, alimentarea cu apă și alte servicii.
- 3.54. În anul 2021, s-a majorat de circa 3.3 ori valoarea ajutoarelor oferite sub formă de **scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii** în raport cu anul 2020, totodată, fiind în diminuare cu 23% în raport cu anul 2019. Tendința de creștere a valorii ajutorului înregistrată în anul 2021 în raport cu anul 2020 a fost determinată, în special, de scutirea de la plata T.V.A. aplicată la importul autobuzelor pentru Î.M. "Parcul Urban de Autobuze" din mun. Chișinău (autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-51 din 15.10.2021). Această măsură de sprijin a deținut cea mai mare pondere din valoarea ajutoarelor oferite sub formă de de scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii.
- 3.55. Valoarea ajutorului acordat sub formă de **împrumuturi în condiții preferențiale**, în anul 2021, s-a modificat nesemnificativ în raport cu anul precedent. Se remarcă faptul că, toate măsurile de sprijin au fost oferite ca urmare a accesării fondurilor externe oferite de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Asociația Internațională pentru Dezvoltare,

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Europeană de Investiții. În perioada de raportare, au continuat a fi acordate împrumuturi la dobânzi preferențiale în cadrul schemelor de ajutor de stat autorizate de către Consiliul Concurenței, și anume pentru: 1) îmbunătățirea eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică, destinația împrumutului fiind îmbunătățirea eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică – beneficiar S.A. ”Termoelectrica”; 2) realizarea Proiectului ”Sistemul termoelectric al mun. Bălți (S.A.”Cet-Nord”), cu scopul de a îmbunătăți eficiența energetică, reduce costurile operaționale și de a îmbunătăți furnizarea serviciilor de alimentare cu energie termică în mun.Bălți - beneficiar S.A.”Cet-Nord”.

- 3.56. Valoarea ajutoarelor de stat și minimis oferite, în anul 2021, sub formă de ***garanții în condiții preferențiale*** a înregistrat o pondere de circa 3% din volumul ajutorului total acordat pentru prestarea SIEG. Quantumul ajutorului a diminuat cu 3.40% față de anul 2019, ceea ce a fost determinat de finalizarea perioadei de implementare a unor măsuri și diminuarea valorii ajutoarelor acordate unor întreprinderi în perioada de raportare. În anul 2021, a continuat a fi acordată măsura de sprijin către S.A. ”Apă-Canal Chișinău” în cadrul implementării programului de investiții prioritare prevăzut de Studiul de Fezabilitate la Programul de alimentare cu apă și tratare a apelor uzate în municipiul Chișinău (autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței ASER-02 din 22.01.2015) și către Î.M. ”Direcția de Troleibuze din Bălți” în vederea modernizării transportului public electric (autorizat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-45 din 17.09.2020).
- 3.57. În anul 2021, s-a înregistrat o majorare semnificativă a valorii ajutorului oferit sub formă de ***investiții ale furnizorului*** (dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent), în raport cu anii precedenți. Această evoluție a ajutorului a

fost determinată de implementarea măsurilor noi de sprijin de către Primăria municipiului Chișinău, prin majorarea capitalului statutar al Î.M. "Parcul Urban de Autobuze" în scopul achiziționării autobuzelor de parcurs, în valoare de 50 mil. lei (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-51 din 15.10.2021).

- 3.58. Circa 1% din valoarea ajutorului acordat pentru prestarea SIEG a fost oferit sub formă de ***renunțare la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial***. Această măsură de sprijin a constat în repartizarea profitului net în mărime de 38.37 mii lei, obținut de către Î.M. "Parcul Urban de Autobuze" în anul 2017, pentru acoperirea pierderilor de bilanț pentru anii 2014-2016 și, respectiv, suma de 184.2 mii lei, ceea ce constituie 30% din profitul net obținut în anul 2019, din valoarea totală de 613.9 mii lei, în scopul acoperirii pierderilor pentru perioada anilor precedenți (autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-51 din 15.10.2021).
- 3.59. Valoarea ajutoarelor oferite sub sub formă de ***reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate*** a diminuat cu circa 3% în anul 2021 față de anul 2020. Această diminuare a fost determinată, inclusiv de finalizarea aplicării unor măsuri de sprijin. Măsurile de sprijin au constat în transmiterea în gestiune economică a rețele de apeduct, canalizare, fântâni arteziene și alte mijloace fixe și bunuri, cât și transmiterea în folosință a încăperilor și suprafețelor amenajate etc. Beneficiari de bază ai acestor măsuri de sprijin sunt întreprinderile care prestează servicii de alimentare cu apă și canalizare, salubritate, poștale, transport public etc.
- 3.60. În anul 2021, ***284 de autorități publice centrale și locale*** au acordat măsuri de sprijin pentru prestarea SIEG. Se remarcă faptul că, atât după numărul de măsuri de sprijin raportate, cât și după valoarea ajutorului, cea mai mare pondere a fost oferită de către APL. Astfel, din numărul total de măsuri de sprijin raportate circa 98% au fost oferite de către APL. Ca pondere

valorică circa 85% din valoarea ajutorului raportată pentru SIEG a fost acordat de către APL.

- 3.61. *Ajutoarele oferite pentru prestarea SIEG continuă a fi una din direcțiile prioritare ale statului spre care sunt orientate măsurile de sprijin în vederea corectării unor eșecuri a pieței.*

3.3. Măsurile de sprijin acordate în contextul pandemiei COVID-19

- 3.62. Criza pandemică COVID-19 a afectat toate economiile din lume. Astfel, diferite restricții adoptate de state au avut impact imediat atât asupra cererii, cât și asupra ofertei și a afectat întreprinderile și angajații acestora. Astfel, un răspuns economic imediat din partea statului a fost crucial pentru a atenua aceste repercusiuni negative asupra economiei.
- 3.63. În anul 2021, efectele pandemiei COVID-19 au avut în continuare impact asupra economiei Republicii Moldova. În vederea susținerii mediului de afaceri din țară, statul a oferit ajutoare de stat întreprinderilor.
- 3.64. Se remarcă faptul că, potrivit art. 4 din Legea cu privire la ajutorul de stat, ajutoarele destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale sunt considerate a fi compatibile cu mediul concurențial normal și sunt exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței. Așadar, măsurile de sprijin oferite întreprinderilor în contextul pandemiei COVID-19 au fost doar raportate autorității de concurență.
- 3.65. *Valoarea măsurilor de sprijin* oferite în contextul pandemiei COVID-19 a constituit 11 924 mii lei sau 0.43% din volumul total al ajutorului de stat raportat în anul 2021. Quantumul ajutorului de stat oferit în contextul pandemiei COVID-19 a diminuat de circa 7 ori în raport cu anul 2020, ceea ce a fost cauzat, în special, de finalizarea perioadei de implementare a schemei de ajutor de stat ”Subvenționarea șomajului tehnic și/sau staționare în perioada stării de urgență” implementată de către Serviciul Fiscal de Stat, în baza Legii nr. 56/2020 privind instituirea unor măsuri de

susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență și modificarea unor acte normative.

- 3.66. Furnizorii de ajutor de stat au raportat **8 măsuri de sprijin** oferite pentru susținerea întreprinderilor în contextul pandemiei COVID-19. Din numărul total de măsuri de sprijin raportate, 3 scheme de ajutor au fost implementate de către APC. Prin urmare, preponderent, măsurile de sprijin au fost oferite de către APL. Cât privește din punct de vedere a valorii, APL au oferit doar 1.5 % din valoarea totală raportată.
- 3.67. De măsurile date de sprijin **au beneficiat 771 de întreprinderi**. Principalii beneficiari ai ajutorului de stat oferit în contextul pandemiei COVID-19 au fost IMM, fiind circa 62% din numărul total. O astfel de structură a beneficiarilor ajutorului, **conform tipului** acestora, este explicabilă prin faptul că IMM sunt supuse unui risc mai mare în raport cu efectele pandemiei asupra economiei. În acest sens, au fost oferite și măsuri de sprijin orientate direct către IMM: "Garanție financiară oferită din Fondul de Garantare a Creditelor destinată IMM-lor afectate de criza pandemică COVID-19" implementată de către ODIMM; "COVID-19 -răspuns de urgență și suport pentru Întreprinderi Micro, Mici și Mijloci" implementată de către Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă. La fel, și unele APL au implementat scheme de ajutor pentru susținerea IMM în limita unității sale administrativ-teritoriale.
- 3.68. Potrivit **sectoarelor economiei naționale**, de cea mai mare pondere din valoarea măsurilor de sprijin oferite în contextul pandemiei COVID-19 au beneficiat întreprinderile care desfășoară activitatea în sectorul comerțului cu amănuntul și cu ridicata (circa 39% din valoarea totală), ceea ce a constituit o modificare în raport cu anul 2020 (preponderent măsurile de sprijin fiind orientate spre industria prelucrătoare).

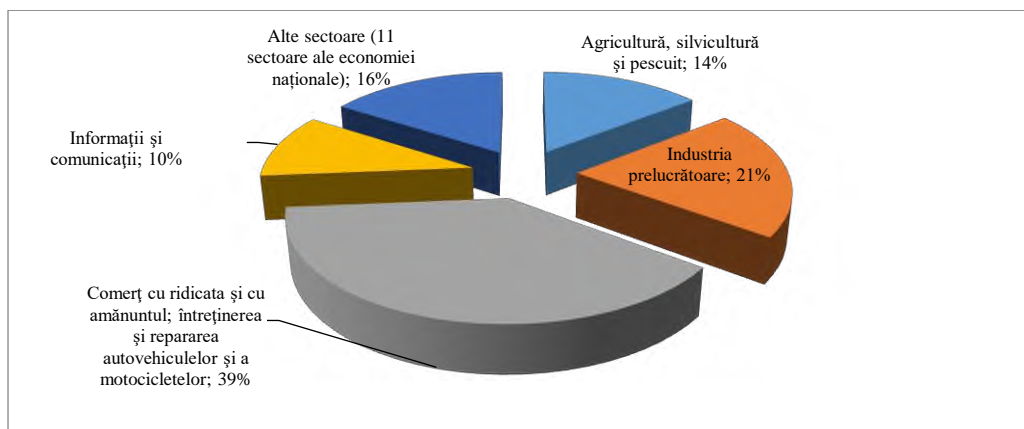

Figura 9. Structura ajutoarelor de stat oferite în contextul pandemiei COVID-19

- 3.69. Potrivit *modalității de implementare* a ajutoarelor de stat, 50% din măsurile de sprijin raportate pentru susținerea întreprinderilor în contextul COVID-19 au fost oferite prin intermediul schemelor de ajutor de stat și, respectiv, 50% din numărul total de măsuri raportate au fost implementate ca ajutor individual. Din perspectiva valorii, de asemenea, cea mai mare pondere a ajutorului a fost acordată prin intermediul schemelor de ajutor de stat (circa 99%). Cea mai semnificativă schemă de ajutor de stat, din punct de vedere valoric, a fost „Subvenționarea dobânzilor la creditele bancare” implementată de către Serviciul Fiscal de Stat în baza Legii nr. 60/2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative. La această schemă de ajutor de stat au accesat 282 de beneficiari din diferite sectoare ale economiei.
- 3.70. Conform *formei de acordate* a ajutorului de stat pentru COVID-19, circa 74% din valoarea totală a fost raportată sub formă de subvenții și/sau subsidii (figura 10). Aceasta a fost determinată de quantumul resurselor publice oferite prin intermediul schemei „Subvenționarea dobânzilor la creditele bancare” implementată de către Serviciul Fiscal de Stat.

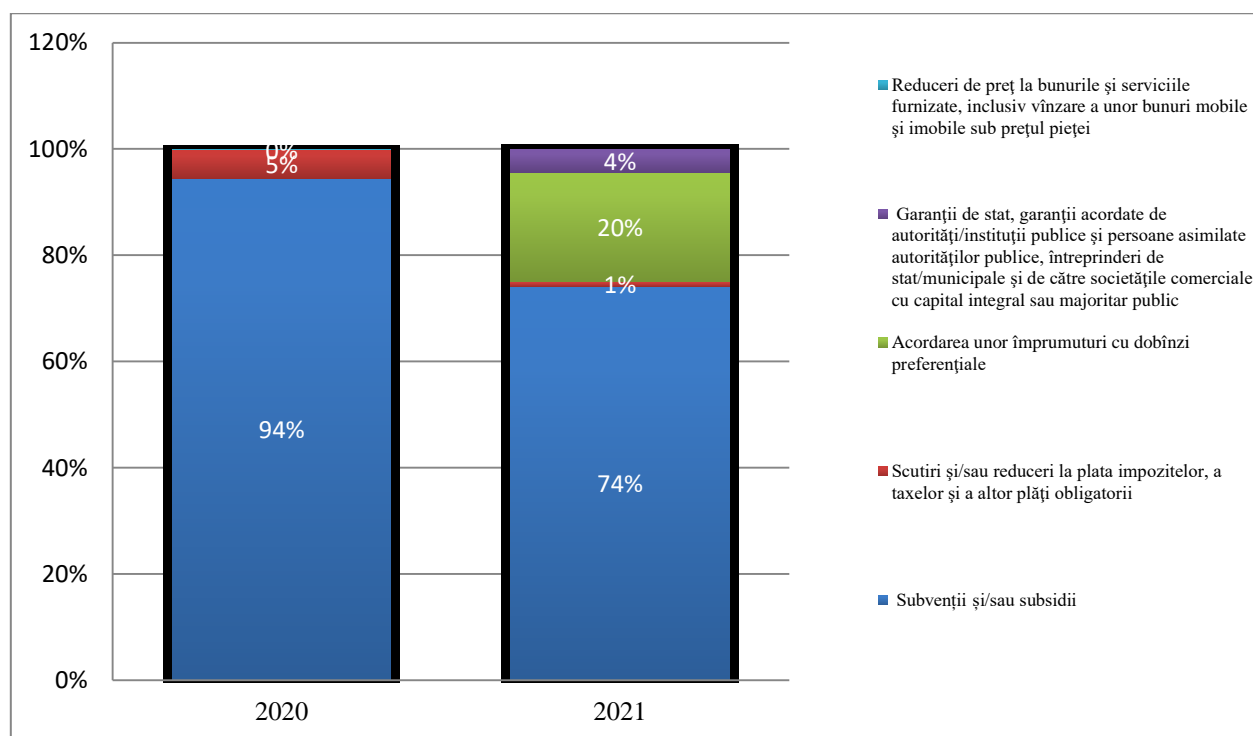

Figura 10. Formele de acordare a ajutorului de stat

- 3.71. În anul 2021, a sporit ponderea ajutorului de stat acordat sub formă de împrumuturi cu dobânzi preferențiale până la 20% din valoarea totală. Această dinamică s-a datorat creșterii valorii măsurii de sprijin ”COVID-19 -răspuns de urgență și suport pentru Întreprinderi Micro, Mici și Mijloci” implementată de către Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă, ca urmare a sporirii numărului beneficiarilor schemei date de ajutor de stat.
- 3.72. *Ajutorul de stat oferit în contextul pandemiei COVID-19 a constituit unul din instrumentele utilizate de către stat în vederea susținerii întreprinderilor. Preponderent, acestea au fost oferite sub formă de cheltuieli bugetare, ceea ce este conform bunelor practici internaționale în domeniu. Principalii beneficiari ai acestor măsuri de sprijin au fost IMM, fiind supuse celor mai mari riscuri în astfel de condiții.*

CAPITOLUL IV. Monitorizarea ajutoarelor de stat autorizate

- 4.1. Monitorizarea ajutoarelor de stat în derulare este una din atribuțiile Consiliului Concurenței. Potrivit art.20 din Legea cu privire la ajutorul de stat și pct.84 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1/2013) Consiliul Concurenței monitorizează, atât ajutoarele de stat în derulare, pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate, cât și deciziile de autorizare pe care acesta le-a emis.
- 4.2. În acest sens, au fost monitorizate măsuri de sprijin autorizate de către Plenul Consiliului Concurenței, în perioada 2014-2021, fiind în derulare în anul 2021. Pentru efectuarea monitorizării ajutoarelor de stat autorizate au fost solicitate informații de la furnizori.
- 4.3. În continuare vor fi prezentate principalele constatări privind ajutoarele de stat autorizate și supuse monitorizării în anul 2021, ținând cont și de riscul acestora de a distorsiona mediul concurențial.

a) Ajutor de stat pentru dezvoltare regională

- 4.4. Monitorizarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională a fost efectuată în conformitate cu criteriile de evaluare prezentate în Regulamentul privind ajutorul de stat pentru dezvoltare regională (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 4/2013)²² și de condițiile stabilite în deciziile de autorizare a ajutorului
- 4.5. Pentru anul 2021 au fost supuse monitorizării 10 ajutoare de stat autorizate pentru dezvoltare regională.

Ajutor de stat acordat pentru crearea/dezvoltarea parcurilor industriale (PI "Trivineta Cavi Development", PI "Edineț", PI „FAIP”, PI "Comrat" și PI "CAAN")

²² Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliul Concurenței nr. 2/2020

4.6. Indicatori de rezultat obținuți de către administratorii PI (beneficiarii ajutorului de stat), ținând cont de prevederile Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, sunt prezentați în tabelul 15.

Tabelul 15. Indicatorii de rezultat obținuți de la data acordării ajutorului de stat până la data de 31.12.2021

Nr. ord	Denumirea întreprinderii	Denumirea PI	Volumul investițiilor realizate în cadrul PI, mii lei	Contribuția beneficiarului, %	Intensitatea ajutorului, %
1.	S.R.L. "La Triveneta Cavi Development"	PI "Triveneta Cavi Development"	535 398	91.91	8.09
2	S.R.L. "Eco-Garant"	PI "Edineț"	608 993	3.85	7.90
3.	S.R.L. "Venador-Prim"	PI „FAIP”	18 141	36.46	35.6
4.	ÎM „Gospodăria Locativ – Comunală”	PI "Comrat"	93 220	0.001	32.83
5.	S.A. "CAAN"	PI "CAAN"	30 385	8.7	15.5

4.7. Reieșind din informația prezentată în tabelul 15, se constată contribuția a 3 beneficiari ai ajutorului de stat, care este inferioară limitei de 25% prevăzute în Regulamentul privind ajutorul de stat pentru dezvoltare regională. La fel, au fost identificate și alte curențe în implementarea deciziilor de autorizare a ajutoarelor de stat, ce urmează a fi analizate în colaborare cu Ministerul Economiei.

Creditul de asistență oferit Guvernului Republicii Moldova de către Guvernul Republicii Polone pentru realizarea proiectelor în domeniul agriculturii, procesării produselor alimentare, inclusiv infrastructura aferentă acestora și altele (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASO-4 din 23.02.2017)

4.8. Oficiul de gestionare a Programelor de Asistență Externă a informat despre continuarea în anul 2021 a finanțărilor pentru beneficiarii selectați în cadrul

proiectelor: BC "Victoriabank" SA și S.R.L. "Euroforța". Împrumuturile acordate acestora au fost utilizate conform Manualului Operațional al Programului, ceea ce a fost confirmat prin documentele prezentate de către furnizor.

Măsura de sprijin acordată de Comitetul executiv al Găgăuziei - Î.M., Vitapharm-Com" S.R.L. (Deciziile Plenului Consiliului Concurenței nr.ASR-15/18-55 din 05.07.2018 și nr.ASR-35 din 23.05.2019)

- 4.9. Cu referire la măsurile de sprijin acordate Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L. s-a constatat că, intensitatea maxim admisibilă pentru ajutoarele de stat pentru dezvoltare regională, în condițiile cumulului de ajutoare de stat către același beneficiar, nu a fost depășită.
- 4.10. Totodată, lucrările privind reconstrucția bazei de producere, achiziționarea echipamentelor tehnice ale producției farmaceutice a Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L, conform standardelor GMP, au fost finalizate în proporție de circa 90%.

Schema de ajutor de stat "Moldova IT Park" (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-17 din 29.03.2018)

- 4.11. În anul 2021, de măsurile de sprijin oferite prin intermediul schemei date de ajutor de stat au beneficiat 799 de rezidenți ai parcului, în raport cu 342 de rezidenți în anul 2020. Volumul investițiilor în activitatea rezidenților a atins nivelul de 404 mil.lei, fiind în creștere cu circa 3.5 ori comparativ cu anul 2020. Se remarcă faptul că din volumul total de investiții circa 99.6% au fost realizate în active imobilizate (investiții în imobilizări corporale și investiții în imobilizări necorporale legate direct de servicii stipulate în art. 8 Legii 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației, alte investiții în active imobilizate).
- 4.12. La finele anului 2021, numărul total al angajaților companiilor rezidente a atins 15 176 de angajați, înregistrând o majorare cu circa 26% comparativ cu anul 2020 sau cu circa 56% în raport cu anul 2019. Ponderea angajaților

direct implicați în desfășurarea activităților IT a atins nivelul de circa 89% din numărul total de salariați în cadrul companiilor rezidente.

Schema de ajutor de stat privind stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-73 din 11.10.2018)

- 4.13. În anul 2021, de măsuri de sprijin prin această schema de ajutor de stat au beneficiat 225 de întreprinderi, cuantumul total al subvențiilor constituind 90 515 mii lei. Valoarea investițiilor efectuate în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare a constituit circa 2 046 mil. lei. Ca rezultat al investițiilor realizate de către întreprinderi, au fost achiziționate utilaje, după cum urmează: frigidere create și modernizate, case de ambalare create și modernizate, procesarea fructelor, uscarea fructelor, procesarea și uscarea cerealelor, procesarea primară/finită a laptelui, procesarea primară/finită a cărnii și procesarea primară/finită a mierii.

b) Ajutor de stat pentru prestarea SIEG

- 4.14. Monitorizarea ajutoarelor de stat pentru prestarea SIEG se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare din Regulamentul privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.11/2013 (publicat în MO Nr.243-247 din 01.11.2013).
- 4.15. Ajutorul de stat pentru prestarea SIEG a fost acordat în vederea asigurării/îmbunătățirii infrastructurii pentru prestarea serviciilor publice de transport de pasageri, serviciului de alimentare cu apă, canalizare, salubritate, îmbunătățirea calității apelor, furnizarea serviciului public de radiodifuziune, fiind necesare pentru a opera în condiții normale de continuitate și siguranță a serviciilor date. Ajutoarele de stat oferite pentru prestarea SIEG, în special cele direcționate spre asigurarea/îmbunătățirea infrastructurii, implică riscuri mai mici de a distorsiona mediul concurențial comparativ cu ajutoarele acordate pentru alte obiective.

- 4.16. Pentru anul 2021 au fost supuse monitorizării 32 de decizii privind acordarea măsurilor de sprijin pentru prestarea SIEG. Prevalent ajutoarele de stat supuse monitorizării au fost oferite în vederea prestării serviciului de alimentare cu apă și canalizare. De asemenea, ajutoare de stat au fost oferite pentru evacuarea deșeurilor, transport public, furnizarea serviciului public de radiodifuziune și alte servicii publice.
- 4.17. Se precizează faptul că, toate măsurile de sprijin au fost raportate Consiliului Concurenței, în conformitate cu art.19 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

c) Ajutor de stat pentru instruirea angajaților și crearea de noi locuri de muncă

- 4.18. Monitorizarea ajutoarelor de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 5/2013 (publicat MO Nr. 228-232 art. 1531 din 18.10.2013).

Schema de ajutor de stat privind acordarea subvențiilor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă, în baza prevederilor Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASR-14 din 29.04.2020)

- 4.19. Ca urmare a implementării schemei de ajutor de stat privind acordarea subvențiilor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă, în baza prevederilor art.33, 34, 36, 38 și 40 din Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, au fost obținute următorii indicatori de rezultat, conform tabelului de mai jos.

Tabelul 16. Indicatorii de rezultat a implementării schemei de ajutor de stat

Nr. ord.	Scopul măsurii de sprijin	Suma alocată, mii lei	Indicatorii
1.	Instruirea la locul de muncă în cadrul unității (art. 33)	1 287	Au fost încheiate contracte cu privire la instruirea la locul de muncă în cadrul unității cu 46 întreprinderi, fiind înmatriculați 128 de șomeri. Se precizează faptul că, în raport cu anul 2020 s-a majorat de circa 3 ori numărul întreprinderilor cu care au fost semnate contracte cu privire la instruirea la locul de muncă. În anul 2021 au fost plasați în câmpul muncii 26 de absolvenți ai programului.
2.	Stagiul profesional (art. 34)	970	Au fost încheiate contracte cu 114 de întreprinderi pentru antrenarea la formarea profesională prin stagiul profesional a 261 de șomeri, ceea ce a constituit o majorare de circa 3 ori în raport cu anul 2020.
3.	Subvenționarea locurilor de muncă (art.36)	4 672	Au beneficiat de subvenții 189 întreprinderi, respectiv, au fost angajați în câmpul muncii 385 de șomeri.
4.	Subvenții pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dezabilități (art. 38)	237	Au beneficiat de ajutor 3 întreprinderi pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă și angajarea a 4 persoane cu dezabilități.
5.	Susținerea proiectelor de inițiative locale (art. 40)	536	Au beneficiat de ajutor 12 întreprinderi în baza planurilor de afaceri eligibile, astfel au fost create în total 17 locuri de muncă noi în mediul rural.

4.20. În anul 2021, valoarea totală a ajutorului de stat acordat, conform art. 33, 34, 36, 38 și 40 din Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, a constituit 7 701 mii lei.

d) Ajutor de stat pentru protecția mediului

4.21. Monitorizarea ajutoarelor de stat destinate protecției mediului înconjurător a fost efectuată ținând cont de criteriile de evaluare²³ din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru protecția mediului (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 9/2013) sau Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, aprobat

²³ Ținând cont de regulamentul în vigoare la momentul adoptării deciziei de autorizare

prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.03/2020 (publicat în MO 42-50 din 12.02.2021).

- 4.22. Potrivit prevederilor Regulamentului menționat, acordarea ajutorului de stat pentru protecția mediului poate fi justificată în cazul în care prin măsurile de ajutor se obține un nivel mai ridicat al protecției mediului decât cel care s-ar obține în absența ajutorului în cauză, iar efectele pozitive ale ajutorului sunt mai mari decât efectele sale negative în ceea ce privește denaturarea concurenței, luând în considerare principiul “poluatorul plătește”.
- 4.23. Pentru anul 2021 au fost supuse monitorizării 4 scheme de ajutor de stat, inclusiv 3 scheme de ajutor de stat au fost implementate de către Agenția pentru Eficiență în Energetică și 1 schemă de ajutor de stat a fost gestionată de către Serviciul Vamal.
- 4.24. Măsurile de sprijin implementate de către Agenția pentru Eficiență în Energetică au fost orientate spre domeniul eficienței energetice și valorificării resurselor regenerabile.
- 4.25. Ca urmare a implementării schemei de ajutor de stat ”Apel de propuneri de proiect nr. 1 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă” (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-43 din 09.09.2020) și ”Apel de propuneri de proiect nr. 3 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă adresat solicitanților de finanțare din sectorul public” (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 09 din 15.03.2016) s-a economisit energie în valoare de 951 206.73 kWh/an și s-au redus emisiile în valoare de CO₂ cu 418.23 t/an.
- 4.26. Cât privește schema de ajutor de stat ”Proiecte-pilot în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie” (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-19 din 22.05.2017), gestionată de către Agenția pentru Eficiență Energetică și schema de ajutor de stat ”Scutiri la plata accizei pentru autoturismele cu motor hybrid” administrată

de către Serviciul Vamal, la implementarea acestora nu au fost identificate abateri de la deciziile de autorizare a acestora.

4.27. Per total, în perioada de raportare prin intermediul schemelor de ajutor de stat nominalizate au fost acordate subvenții în valoare de 197 751 mii lei.

e) Ajutor de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare

4.28. Monitorizarea ajutoarelor de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.8/2013 (publicat în MO 276-280 din 29.11.2013).

4.29. Ajutoarele pentru proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare sunt considerate compatibile cu mediul concurențial normal, cu condiția îndeplinirii criteriilor privind categoriile de cercetare, intensitatea ajutoarelor, costurile eligibile, valoarea ajutorului și forma acordării.

Subvenții pentru proiectele de inovare și transfer tehnologic a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării care desfășoară activitate economică (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASO-15 din 13.05.2021). În cadrul monitorizării prezentei scheme de ajutor de stat, s-a constatat că de această măsură de sprijin au beneficiat 9 entități, în valoare totală de 6 743 mii lei. Intensitatea ajutorul de stat nu a depășit 50% din valoarea proiectului, astfel fiind respectate condițiile stabilite în decizia de autorizare.

f) Ajutor de stat pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate

4.30. Monitorizarea ajutoarelor de stat pentru salvarea beneficiarilor se efectuează prin prisma prevederilor din Regulamentul privind ajutorul pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.6/2013 (publicat în MO Nr.243-247 din 01.11.2013).

Ajutor de stat acordat S.A. "Banca de Economii", B.C. "Banca Socială" S.A. și B.C. "Unibank" S.A. (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-68 din 11.12.2015)

- 4.31. În anul 2021 a continuat monitorizarea implementării Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-68 din 11.12.2015 privind recuperarea ajutorului de stat de către BNM și Ministerul Finanțelor.
- 4.32. Potrivit informației prezentate de către BNM, de la data retragerii licenței și până la data de 31.12.2021, cele 3 bănci comerciale au efectuat rambursări cumulative în sumă totală de 2 745 697 mii lei, după cum urmează: S.A. "Banca de Economii" - 1 717 938 mii lei, B.C. "Banca Socială" S.A. - 835 139 mii. lei și B.C. "Unibank" S.A. - 192 621 mii lei. Decizia urmează a fi monitorizată în continuare de către Consiliul Concurenței, până la recuperarea totală a ajutorului de stat de către BNM și Ministerul Finanțelor.

Măsura de sprijin acordată de Comitetul Executiv al Găgăuziei – Î.M. "Marigold" S.R.L. (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-14/18-50 din 28.06.2018)

- 4.33. În anul 2021, instanța de judecată a confirmat planul procedurii de restructurare a Î.M. "Marigold" S.R.L. și a dispus aplicarea acestuia. Astfel, ca urmare a aplicării planului de restructurare, întreprinderea a inițiat producerea unor noi tipuri de produse / soluție dezinfectant.
- 4.34. În cadrul monitorizării au fost prezentați principalii indicatori economico-financiari. Conform informației din declarația privind valoarea ajutorului de minimis, Î.M. "Marigold" S.R.L. nu a beneficiat de un alt ajutor de stat pentru restructurare, fiind respectate astfel prevederile pct.9 din Regulamentul privind ajutorul pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.6/2013.

g) Ajutor de stat pentru obiectivele sectoriale

Ajutor de stat acordat Î.S. "Calea Ferată din Moldova" în vederea achiziției locomotivelor și restructurării infrastructurii feroviare (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-44 din 02.07.2015)

- 4.35. În anul 2021, valoarea ajutorului de stat acordat Î.S. "Calea Ferată din Moldova" a constituit 15 264 mii lei. Măsura de sprijin autorizată urmează a fi implementată într-o perioadă mai îndelungată.

Ajutor de stat acordat Întreprinderii de Stat Publicația Periodică – Ziarul „БЕСТИ ГАГАУЗИИ” (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-96 din 19.12.2019)

- 4.36. În anul 2021, Întreprinderea de Stat Publicația Periodică - Ziarul „БЕСТИ ГАГАУЗИИ” a beneficiat de ajutor de stat în valoare de 1 052 mii lei. Măsura de sprijin a fost direcționată spre editarea buletinului oficial "Ekspres-Kanon", fiind publicate 150 de numere de reviste.

Schema de ajutor de stat acordat în vederea finanțării producției de filme de toate genurile, dezvoltării proiectelor cinematografice, distribuirii filmelor, participării filmelor autohtone și a cineaștilor din Republica Moldova la festivaluri internaționale, organizării festivalurilor și a evenimentelor cinematografice în Republica Moldova (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-01 din 18.01.2019)

- 4.37. Măsura de sprijin analizată contribuie la implementarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a culturii "Cultura 2020". Cota de participare a statului la finanțarea producției de film constituie până la 50% din devizul de producție al filmului.

- 4.38. De măsura de sprijin în cauză au beneficiat 17 întreprinderi, în valoare totală de 7 526 mii lei.

Schema de ajutor de stat privind acordarea subvențiilor teatrelor, circurilor și organizațiilor concertistice de stat (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-100 din 19.12.2019)

4.39. Subvențiile prevăzute în schema de ajutor de stat monitorizată sunt destinate teatrelor, organizațiilor concertistice și circurilor în scopul acoperirii cheltuielilor salariale, contribuțiilor sociale și medicale. În anul 2021, de măsura de sprijin au beneficiat 16 entități, în valoare totală de 104 167 mii lei. Circa 60% din valoarea ajutorului de stat raportat a fost direcționată teatrelor.

Schema de ajutor de stat privind finanțarea redacțiilor publicațiilor periodice de stat destinate copiilor de vârstă preșcolară și școlară (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASR-31 din 25.06.2021)

4.40. În anul 2021, publicațiile periodice beneficiare au obținut debursări din bugetul de stat în valoare de 1 615 mii lei. În consecință, au fost obținute următoarele rezultate: majorarea numărului de ediții (apariții) cu 3.2% comparativ cu anul 2020; micșorarea cu 16.1% a valorii subvențiilor acordate beneficiarilor ajutorului de stat (în raport cu anul 2020); reducerea costurilor suportate de publicațiile periodice în anul 2021 față de anul 2020, cu 14.9%, iar a costurilor de editare cu 46.9%.

4.41. ***Măsurile de sprijin urmează a fi monitorizate de către Consiliul Concurenței sub aspectul respectării prevederilor actelor normative din domeniul ajutorului de stat și a deciziilor de autorizare. În acest sens, necesită a fi aplicate instrumentele prevăzute de legislația în vigoare.***

CAPITOLUL V. Implementarea Sistemului Informațional Automatizat "Registrul ajutoarelor de stat"

- 5.1. În vederea realizării angajamentului asumat prin art. 342 din Acordul de Asociere și de necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat a fost instituit SIRASM.
- 5.2. SIRASM reprezintă totalitatea mijloacelor software, hardware, informaționale și organizaționale a sistemelor de transmitere a datelor, tehnologiilor de utilizare a lor, normelor de drept și infrastructurii pentru susținerea informațională a notificării, evidenței, monitorizării și raportării ajutoarelor de stat. Principalele funcții ale SIRASM pot fi divizate în următoarele grupuri: introducerea și actualizarea informațiilor, inclusiv furnizarea informațiilor către terțe persoane.
- 5.3. În anul 2021 a continuat implementarea noii versiuni a SIRASM, actualizată cu suportul Băncii Mondiale, având ca scop eficientizarea procesului de notificare și raportare a ajutoarelor de stat și de minimis ca: depunerea notificărilor on-line a ajutorului de stat, raportarea ajutoarelor de stat și de minimis; remiterea de către furnizori a schemelor de ajutor de minimis; evidența ajutoarelor de minimis acordate; comunicarea on-line între Consiliul Concurenței și furnizori; sistematizarea informației privind ajutoarele de stat și de minimis acordate după diferite criterii; prezentarea informației/generarea rapoartelor statistice în baza de criterii sub diferite modalități privind ajutoarele acordate (tabel, grafice) etc. Un alt avantaj este interoperabilitatea cu alte baze de date (ex: Registrul actelor APL, Registrul întreprinderilor etc).

Figura 11. Interfața SIRASM

- 5.4. Pe parcursul anului de raportare a fost acordat acces la 160 de utilizatori de ajutor de stat, astfel încât în anul 2021- 1 330 de utilizatori de ajutor de stat erau conectați la sistemul SIA RAS (figura 12).

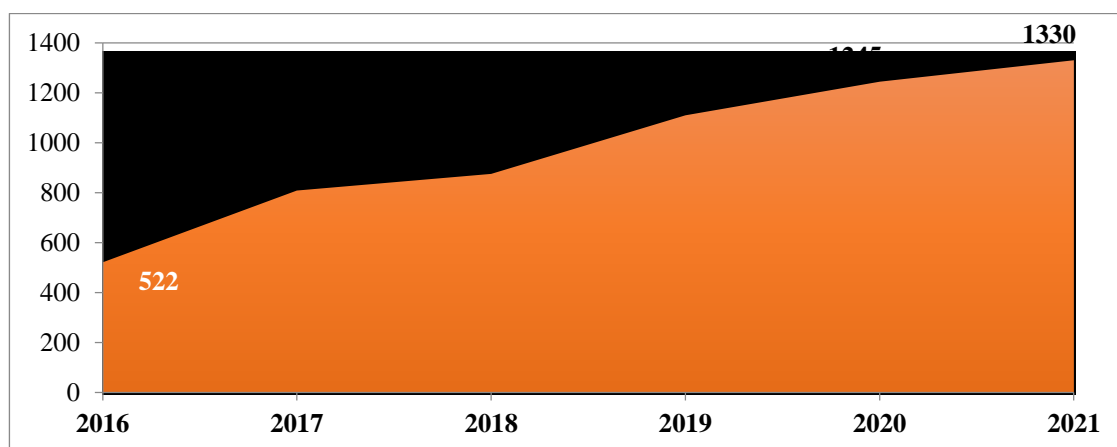

Figura 12. Furnizorii care utilizează SIRASM

- 5.5. La fel ca în anii anteriori, în anul 2021, toți furnizorii de ajutor de stat și de minimis au raportat măsurile de sprijin prin intermediul sistemului on-line.
- 5.6. Tendința de majorare a numărului de autorități publice care utilizează SIRASM a fost determinată, inclusiv de acțiunile de promovare a culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat realizate prin organizarea consultațiilor și ședințelor on-line cu furnizorii. Acest fapt contribuie la transparența în procesul de colectare și analiza datelor privind ajutoarele de stat și de minimis acordate.
- 5.7. Implementarea eficientă a SIRASM, în procesul de notificare și raportare a ajutoarelor de stat de către furnizorii de ajutor de stat, va contribui și în continuare la: a) asigurarea cu date de acces a furnizorilor ajutoarelor de stat și oferirea în regim permanent a suportului informațional în vederea utilizării SIRASM în mod eficient; b) promovarea utilizării SIRASM de către furnizorii ajutoarelor de stat, în procesul de notificare și raportare a ajutoarelor de stat, astfel încât să fie eficientizat procesul de implementare a legislației cu privire la ajutorul de stat; c) actualizarea în timp util a informației din Registrul ajutoarelor de stat.

DIRECȚII DE PERFEȚIONARE A POLITICII CONCURENȚIALE ÎN DOMENIUL AJUTORULUI DE STAT

Cu referire la evoluția ajutorului de stat raportată pentru anul 2021 și ținând cont de angajamentele asumate de către Republica Moldova prin Acordul de Asociere, direcțiile prioritare pentru următoarea perioadă vor fi:

- alinierea schemelor de ajutor de stat existente instituite în temeiul Legii Republicii Moldova cu privire la zonele economice libere nr. 440/2001
- elaborarea și modificarea actelor normative în vigoare conform acquis-ul UE în materie de ajutor de stat. În acest sens, se precizează că actele normative ale UE în domeniul ajutorului de stat sunt modificate la o anumită perioadă de ani. Astfel, în vederea realizării angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere, Consiliul Concurenței va armoniza actele normative cu noile prevederi din legislația UE în domeniu respectiv
- promovarea culturii concurențiale în partea ce ține de ajutor de stat, atât în cadrul autorităților publice, cât și a întregii societăți

Acordarea ajutorului de stat în corespundere cu prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat va contribui la corectarea eșecurilor pieței, la creșterea competitivității întreprinderilor și la crearea unui mediu concurențial normal.

ANEXA TEHNICĂ

Anexa tehnică oferă informații cu caracter general privind sfera de cuprindere a raportului, modul de încadrare a ajutoarelor de stat și de minimis pe obiective, categorii și forme, metode de evaluare a ajutoarelor de stat, precum și sursele de obținere a datelor care au fost utilizate.

Informațiile menționate au fost grupate pe Capitole:

- I. Sfera ajutoarelor de stat și ajutoarelor de minimis analizate în raport
- II. Obiectivele ajutorului de stat și ajutoarelor de minimis
- III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

I. Sfera ajutoarelor de stat și ajutoarelor de minimis analizate în raport

Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova a fost elaborat pe baza „Registrului ajutoarelor de stat”, întocmit conform raportărilor transmise de furnizorii de ajutor de stat, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat.

Ajutoarele de stat și de minimis raportate, care fac obiectul prezentului raport, intră sub incidența:

- Legii cu privire la ajutorul de stat
- Hotărârii Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat
- Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.01 din 06.08.2020
- Regulamentului privind Registrul ajutorului de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.3 din 30.08.2013

II. Obiectivele ajutorului de stat și ajutoarelor de minimis

Încadrarea pe obiective a ajutorului de stat (atât a alocațiilor efectuate în cadrul schemelor de ajutor, cât și a ajutoarelor individuale), s-a efectuat în conformitate cu obiectivul principal al acordării acestora.

III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

Sursele obținerii datelor

Cifrele sunt exprimate în prețuri curente pentru moneda națională și în prețuri curente pentru Euro.

Cursul mediu anual de schimb utilizat leu/euro a fost preluat de pe pagina web oficială a BNM.

Pentru prezentarea informației privind ajutoarelor de stat și ajutoarele de minimis acordate în perioada de referință au fost utilizate actele normative care conțin scheme de ajutor de stat și/ sau ajutoare individuale și scheme de ajutor de minimis și/ sau ajutoare individuale de minimis raportate de furnizori.

Raportările au fost solicitate în formă standard, conform Anexei nr.1 și Anexei nr.2 la Regulamentul privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1112/2016 și au cuprins următoarele elemente:

- Titlul ajutorului
- Baza legală
- Numărul ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Categoria ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Perioada în care se acordă ajutoare de stat în baza acestei măsuri (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Data la care a încetat acordarea ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de minimis*)
- Obiectivele acordării ajutorului de stat/minimis
- Regiunea
- Originea ajutorului
- Forma de acordare a ajutorului de stat/minimis
- Descrierea formei de acordare a ajutorului de stat/minimis
- Tipul ajutorului de stat/minimis
- Condiții de acordare

- Beneficiarii și cuantumul ajutorului de stat/minimis
- Date privind modul de determinare a cuantumului ajutorului de stat/minimis
- Observații (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Alte informații și comentarii (*pentru raportarea ajutorului de minimis*)
- Declarație (*pentru raportarea ajutorului de minimis*)

Informații de pe paginile web oficiale a BNS și BNM:

- produsul intern brut
- numărul populației
- cursul mediu anual de schimb leu/euro

Metodele de evaluare a elementului de ajutor

Cuantumul ajutorului de stat a fost determinat conform prevederilor din actele normative prin care s-a instituit o schemă de ajutor de stat/minimis sau s-a acordat un ajutor individual, totodată ținându-se cont de legislația secundară, respectiv, Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 30.08.2013).

**LISTA ACTELOR JURIDICE ÎN BAZA CĂRORA AU FOST
ACORDATE AJUTOARELE DE STAT RAPORTATE
ÎN BAZA CADRULUI GENERAL
PENTRU ANUL 2021**

1. Codul fiscal nr.1163/1997, art. (4), alin. (18); Hotărârea Guvernului nr.182/2013 privind aprobarea Listei organizațiilor și întreprinderilor societăților orbilor, societăților surzilor și societăților invalizilor, scutite de vărsare la buget a TVA aferentă mărfurilor produse și serviciilor prestate.
2. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 49, lit. a); Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.
3. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 49, lit. b); Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.
4. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 49, lit. c); Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.
5. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 49, lit. d); Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.
6. Codul fiscal nr.1163/1997, art.53¹.
7. Codul fiscal nr.1163/1997, art.53³.
8. Codul fiscal nr.1163/1997, art.103, alin.(1), pct.10); Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, art. 28 lit. z¹); Hotărârea Guvernului nr.1165/2016 pentru aprobarea listelor materiei prime medicamentoase, materialelor, articolelor, ambalajului primar și secundar, utilizate la prepararea și producerea medicamentelor.
9. Codul fiscal nr.1163/1997, art.103, alin.(1), pct.26); Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, art.28, lit. o) și pct.2 al Notei la Anexa nr.2; Legea nr.11/2013 privind importul echipamentului sportiv; Legea nr.100/2012 privind importul utilajului, inventarului și echipamentului sportiv; Legea nr.210/2012 privind importul de utilaj sportiv; Legea nr.119/2011 privind importul unor bunuri.

10. Codul fiscal nr.1163/1997, art.103, alin.(1), pct.32); Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, art. 28 lit. y¹).
11. Codul fiscal nr.1163/1997; Legea nr.258/2020 bugetului de stat pentru anul 2021.
12. Codul fiscal nr.1163/1997, art.124, alin. (15); Hotărârea Guvernului nr.18/2021 cu privire la stabilirea cuantumului de alcool etilic nedenaturat destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină pentru anul 2021.
13. Codul fiscal nr.1163/1997, art. 124, alin. (16); Hotărârea Guvernului nr.1574/2002 pentru stabilirea volumului anual de alcool etilic nedenaturat, destinat utilizării în industria de parfumerie și cosmetică.
14. Codul fiscal nr.1163/1997 art.124, alin.(18).
15. Codul fiscal nr.1163/1997; Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației.
16. Codul vamal nr.1149/2000, art.126, alin.(3²); Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, art.4, alin.(20³); Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, art.28¹, alin.(1); Hotărârea Guvernului nr.146/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prelungire a termenului de plată a taxei pe valoarea adăugată și a taxei vamale, pentru perioada ciclului de producere, dar nu mai mult de 180 de zile, la materia primă, materialele, accesoriile, ambalajul primar și articolele de completare importate.
17. Codul cu privire la știință și inovare nr.259/2004; Hotărârea Guvernului nr.382/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării; Hotărârea Guvernului nr.381/2019 cu privire la aprobarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia; Hotărârea Guvernului nr.196/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare; Hotărârea Guvernului nr.809/2015 cu privire la aprobarea Acordului de parteneriat dintre Guvern și Academia de Științe a Moldovei pentru anul 2015.

18. Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, art.28, lit. l).
19. Legea presei nr.243/1994; Legea nr.258/2020 bugetului de stat pe anul 2021.
20. Legea nr.1421/2002 cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice.
21. Legea cinematografiei nr.116/2014.
22. Legea nr.276/2017 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, art. 24-26; Hotărârea Guvernului nr.455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, pct. 57-67.
23. Legea nr.104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare; Hotărârea Guvernului nr.48/2021 privind eliberarea grâului alimentar din rezervele de stat în vederea înprospătării cu decalaj în timp sau cu titlu de împrumut.
24. Legea nr.258/2020 bugetului de stat pentru anul 2021; Legea nr.188/2021 privind modificarea Legii nr. 258/2020 bugetului de stat pentru anul 2021; Legea nr.60/2020 cu privire la instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative; Hotărârea Guvernului nr.49/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind subvenționarea locurilor de muncă; Ordinul Ministerului Finanțelor nr.66/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de subvenționare a dobânzilor la creditele bancare și/sau nebancare contractate în perioada 1 mai 2020 – 31 decembrie 2020.
25. Legea nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului; Hotărârea Guvernului nr.1428/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea și arenda/locățiunea terenurilor aferente.
26. Legea nr.1515/1993 cu privire la protecția mediului înconjurător, art. 85.
27. Legea nr.182/2010 cu privire la parcurile industriale, art. 12; Hotărârea Guvernului nr.440/2011 cu privire la acordarea titlului de parc industrial Societății pe Acțiuni „Tracom”.

28. Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj; Hotărârea Guvernului nr.1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă; Acord de implementare nr.40323207 din 02.01.2021 între Organizația Internațională a Muncii și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.
29. Legea nr.22/2015 privind ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare.
30. Legea nr.10/2016 cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Hotărârea Guvernului nr. 45/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Eficiență Energetică.
31. Hotărârea Guvernului nr.439/2020 cu privire la aprobarea Programului de susținere a afacerilor cu potențial înalt de creștere și internaționalizare a acestora.
32. Hotărârea Guvernului nr.1133/2016 pentru aprobarea Manualului de operațiuni privind implementarea creditului de asistență oferit de Guvernul Republicii Polone.
33. Hotărârea Guvernului nr.382/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării; Hotărârea Guvernului nr.381/2019 cu privire la aprobarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia; Hotărârea Guvernului nr. 53/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării; Dispoziția 105-d din 25.02.2021 cu privire la distribuirea mijloacelor financiare destinate proiectelor de consolidarea instituțională în domeniul cercetării și inovării pentru anul 2021

34. Legea nr.61/2020 bugetului UTA Găgăuzia pentru anul 2021; Legea bugetului UTA Găgăuzia pentru anul 2020 nr.48/2019; Legea bugetului UTA Găgăuzia pentru anul 2019 nr.32/2018; Hotărârea Prezidiului Adunării Populare a Găgăuziei nr. 23-XX/II din 26.09.2000 privind publicarea suplimentului la ziarul „БЕСТИ ГАГАУЗИИ” – „Buletinul actelor oficiale ale Găgăuziei”.
35. Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 65/13 din 01.02.2007 cu privire la aprobarea actelor de inventariere a bunurilor imobile proprietate publică a municipiului Chișinău și a statului.
36. Decizia Consiliului municipal Chișinău nr.8/3 din 07.10.2021 cu privire la acceptarea donației din partea Primăriei orașului Viena, Austria; Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 25/4 din 29.12.2020 cu privire la aprobarea Bugetului Municipal Chișinău pentru anul 2021, în lectura a doua.
37. Decizia Consiliului orășenesc Edineț nr.19/20 din 23.08.2013 cu privire la crearea Parcului Industrial Edineț.
38. Contract de arendă a pământului nr. 166 din 15.12.2014 a Primăriei municipiului Comrat

VALOAREA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT PE OBIECTIVE ȘI FORME DE ACORDARE

(mii lei)

Obiectivul	2019						2020								2021							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală - anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Obiective orizontale	36916	76347	59037	5	0	10599	46699	10627	45340	0	0	0	7807	15311	28588	10247	197631	0	0	0	13570	9698
Cercetare-dezvoltare și inovare	0	76348	0	0	0	340	0	10627	0	0	0	0	0	0	0	10247	0	0	0	0	0	0
Protecția mediului	8777	0	35502	0	0	4424	15353	0	23235	0	0	0	7807	4676	12568	0	189885	0	0	0	13570	4676
Susținerea IMM	0	0	0	5	0	5835	0	0	0	0	0	0	0	10635	380	0	0	0	0	0	0	5022
Instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	28139	0	23535	0	0	0	30817	0	22104	0	0	0	0	0	15640	0	7746	0	0	0	0	0
Ajutor sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale	21418	0	110705	2541	0	1593	6020	0	259053	0	3632	0	0	1684	8520	0	304919	0	21834	0	0	58
Ajutor de stat pentru dezvoltare regională	234635	0	265652	146	16	3224	157189	0	300147	0	146	0	0	3224	90 515		487488	0	113	0	0	1172
Promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural	154960	0	0	0	0	0	177142	0	0	0	0	0	0	0	200335	0	0	0	0	0	0	0

Obiectivul	2019						2020								2021							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împruturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțare la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Acordarea unor împruturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțare la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale acordate preferențial	Acordarea unor împruturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Ajutoarele destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale	178	0	0	0	0	0	1209	0	0	0	0	0	22	0	8696	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	448106	76348	435394	2692	16	15416	387729	10627	604539	0	3777	0	7828	20219	336654	10247	990038	0	21946	0	13570	10928

VALOAREA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT PE FORME DE ACORDARE ȘI PE FURNIZORI

(mii lei)

Furnizorii de ajutor de stat	2019						2020								2021							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normal anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normal anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
AIPA	233386	0	0	0	0	0	157189	0	0	0	0	0	0	0	90515	0	0	0	0	0	0	0
Agencia de Investiții	13727	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	284	0	0	0	0	0	2525	0	0	0	0	0	0	0	8137	0	0	0	0	0	0	0
Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare*	0	7670	0	0	0	0	0	5512	0	0	0	0	0	0	0	6743	0	0	0	0	0	0
Agencia Proprietății Publice	0	0	0	0	0	5835	0	0	0	0	0	0	0	10635	0	0	0	0	0	0	0	5022

Furnizorii de ajutor de stat	2019						2020								2021							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțare la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normal anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțare la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normal anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Autoritatea Aeronautică Civilă	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Agencia pentru Eficiență Energetică*	10475	0	0	0	0	0	8599	0	0		0	0	0	0	8621	0	0	0	0	0	0	0
Agencia Rezerve Materiale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6569	0	0	0	0
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului* (până la 31.08.2021)	355	0	0	0	0	0	7940	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ministerul Mediului* (01.09.2021-31.12.2021)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13399	0	0	0	0	0	0	0
Ministerul Economiei și Infrastructurii *	0	0	0	0	0	1125	0	0	0	0	0	0	0	1125	0	0	0	0	0	0	0	1125
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării* (până la 31.08.2021)	161657	25944	0	0	0	0	182168	0	0	0	0	0	0	0	105080	0	0	0	0	0	0	0
Ministerul Culturii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	102781	0	0	0	0	0	0	0

Furnizorii de ajutor de stat	2019						2020								2021							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normal anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normal anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
(01.09.2021-31.12.2021)																						
Ministerul Finanțelor	21240	0	0	2541	0	0	21240	0	0	0	3632	0	0	0	0	0	0	0	15264	0	0	0
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale* (până la 31.08.2021)	6615	42734	0	0	0	0	7052	5115	0	0	0	0	0	0	6601	3504	0	0	0	0	0	0
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (01.09.2021-31.12.2021)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	901	0	0	0	0	0	0	0
Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă*	0	0	0	151	0	0	0	0	0	0	146	0	0	0	0	0	0	0	113	0	0	0
ODIMM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	380	0	0	0	0	0	0	0
Serviciul Fiscal de Stat	0	0	317739	0	0	0	0	0	498309	0	0	0	0	0	0	0	639507	0	0	0	0	0
Serviciul Vamal	0	0	117655	0	0	0	0	0	106230	0	0	0	0	0	0	0	350531	0	0	0	0	0
Consiliul Municipal Chișinău	0	0	0	0	0	6323	0	0	0	0	0	0	7807	6324	0	0	0	0	0	0	13570	4676
Primăria mun.Bălți	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Furnizorii de ajutor de stat	2019						2020								2021							
	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normal anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidii	Alocatii bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Renunțarea la veniturile de pe urma resurselor de stat sau resurselor unităților administrativ-teritoriale	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normal anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Comitetul Executiv al Găgăuziei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Direcția Generală de Finanțe a Găgăuziei	994	0	0	0	0	0	994	0	0	0	0	0	0	0	994	0	0	0	0	0	0	0
Direcția Dezvoltare Economică a Găgăuziei	1249	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Primăria mun. Comrat	0	0	0	0	0	42	0	0	0	0	0	0	0	44	0	0	0	0	0	0	0	65
Primăria mun. Edineț	0	0	0	0	0	39	0	0	0	0	0	0	0	39	0	0	0	0	0	0	0	39
Primăria mun. Strășeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Primăria mun. Orhei	0	0	0	0	0	2052	0	0	0	0	0	0	0	2052	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	448106	76348	435394	2692	16	15416	387729	10627	604539	0	3777	0	7828	20219	336654	10247	990038	0	21946	0	13570	10928